

Univerzita Karlova

Filozofická Fakulta

Ústav románských studií

Bakalářská práce

Natálie Trnková

Kritika společenských konvencí v díle *Desastres íntimos* od Cristiny Peri Rossi

Praha 2022

Vedoucí práce: Mgr. Dora Poláková, Ph.D.

Poděkování

Děkuji Mgr. Doře Polákové, Ph.D. za čas, který mi po dobu mého studia věnovala, a za její cenné rady a připomínky při psaní této bakalářské práce.

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracovala samostatně a výhradně s použitím citovaných pramenů, literatury a dalších odborných zdrojů.

V Praze, dne 17. května 2022

Natálie Trnková

Abstrakt

Cílem této bakalářské práce je analyzovat kritiku společenských konvencí v díle *Desastres íntimos*, které je napsané uruguayskou spisovatelkou Cristinou Peri Rossi. V úvodní kapitole se seznámíme s autorkou díla, následující kapitoly jsou věnovány literární analýze kritických motivů. Nejdříve se zaměříme na patriarchální formu společnosti, dále na heterosexismus, genderovou identitu a závěrečná část pojednává o erotickém potlačování tužeb.

Klíčová slova

Cristina Peri Rossi, patriarchát, žena, heterosexismus, gender, sexuální svoboda

Abstract

The aim of this thesis is to analyze the critique of social conventions in the work *Desastres íntimos*, which is written by Uruguayan writer Cristina Peri Rossi. In the opening chapter we get acquainted with the author of the work, the following chapters are devoted to the literary analysis of critical motifs. Firstly, we concentrate on the patriarchal form of society, then on heterosexism, gender identity and the final part deals with the erotic suppression of desires.

Keywords

Cristina Peri Rossi, patriarchy, woman, heterosexism, gender, sexual freedom

Obsah

Úvod.....	6
Cristina Peri Rossi	8
Patriarchát.....	9
Heterosexismus	20
Genderová identita.....	27
Potlačování erotický tužeb	34
Závěr	43
Resumé.....	45
Resumen.....	46
Bibliografie	47

Úvod

Uruguayská spisovatelka Cristina Peri Rossi publikovala v roce 1997 román *Desastres íntimos* (Intimní katastrofy). Jedná se o úspěšnou knihu plnou erotických povídek. Povídky řeší různá témata, jako jsou například alternativní sexuální aktivity, instituce manželství, různé sexuální orientace, patriarchální společnost, gender a erotika. Kniha se především snaží ukázat krásu subjektivní svobody a osvobození se od sociálních konvencí zakořeněných ve společnosti, které jsou v díle kritizovány. Spisovatelka si pod vlivem svých životních událostí a překážek je vědoma negativního dopadu některých sociálních konvencí, které ve svých dílech prostřednictvím postav rozebírá a kritizuje.

Kniha reaguje na současný politický a společenský systém. Dnes je téma svobody velmi důležité a diskutované. Je třeba osvobodit společnost od zakořeněných konvencí jako například od patriarchátu, od systému postojů, předsudků a diskriminace ať už na základě rasy, pohlaví či sexuální orientace. Cílem této bakalářské práce je demonstrovat přítomnost kritických motivů v díle *Desastres íntimos*.

Bakalářská práce je rozdělena do pěti kapitol. Začneme teoretickou částí, přičemž první kapitola je věnována samotné autorce, kde si nastíníme její život, klíčová témata v literárních dílech a další stěžejní díla její spisovatelské kariéry.

Následující část práce se bude věnovat praktické části, a to literární analýze povídek, přičemž druhá kapitola bude rozebírat kritický postoj autorky k patriarchální společnosti na základě povídky nesoucí název celé knížky *Desastres íntimos*. Budeme věnovat pozornost tomu, jak autorka představuje postoj patriarchální společnosti k ženám, a předpokládáme, že na základě svého díla ukáže, že stále překonaný není. Dle našeho názoru ukáže, jaké mají ženy postavení, a že je stále, alespoň z části, nespravedlivé.

Druhá kapitola se snaží analyzovat kritiku heterosexismu a celkového zobrazení heterosexistické společnosti. V této kapitole se analyzují povídky *El Testigo* (Svědka) a *Entrevista con el ángel* (Rozhovor s andělem).

Další kapitola rozebírá genderovou identitu taktéž v povídce *Entrevista con el ángel*. Cílem je doložit autorčiny názory na nedůležitost genderové identity.

Ambicí poslední kapitoly je prokázat autorčin názor ohledně negativního postoje společnosti vůči tabuizovaným intimním záležitostem a její snahu o normalizaci různých

erotických tužeb v povídkách *Fetichistas S. A.* (Fetišisti A.S.) a *Extrañas circunstancias* (Podivné okolnosti).

Cristina Peri Rossi

Cristina Peri Rossi se narodila roku 1941 v Montevideu (Uruguay). Je spisovatelka, básnířka a prozaička. Také novinářka, překladatelka a politická aktivistka. V roce 2021 obdržela nejprestižnější španělské literární ocenění Cervantesovu cenu. Podle časopisu (*Confluencia*, 2014) je Peri Rossi považována za jednu nejvýznamnějších španělsky píšících spisovatelek a její dílo *La nave de los locos* (Loď bláznů) je považován za nejlepší román latinskoamerického post-boomu.

Narodila se italským imigrantům. Její otec zemřel, když byla mladá. Vystudovala literární komparatistiku. Stala se učitelkou a dalších jedenáct let vyučovala až do svého odchodu do exilu.¹ Exil představuje jednu z klíčových životních událostí. Během vojenské diktatury v Uruguayi, na začátku sedmdesátých let, byla cenzurována. Musela uprchnout do Španělska, protože v Uruguayi ji pronásledovala vojenská vláda. Španělská vláda spolupracovala s Uruguayskou, proto musela prchnout i ze Španělska. S pomocí Julia Cortáзара utekla do Paříže. Nakonec se ale vrátila opět do Španělska.

Jak tvrdí Slovník spisovatelů Latinské Ameriky, exil je v dílech pojat jako konkretizace cizosti a cizineckosti, jež patří k obecnému údělu člověka. “Para los españoles soy una escritora uruguaya y para los uruguayos, una escritora española,” zmínila Peri Rossi v rozhovoru s Claudií Pérez. K dalším základním tématům její tvorby patří erotika, vztahy, postavení ženy, erotická a sexuální role ženy-objektu a boření zakořeněných tabu. (Hodoušek, 1996). Její další klíčová díla jsou *Viviendo* (1963, Jak jde život), *Los museos abandonados* (1969, Opuštěná muzea), *Indicios pánicos* (1970, Panická znamení), *Solitarios de amor* (1988, Osamělý z lásky) či *Evohé* (1971). Její styl psaní je velmi experimentální, značí se humorem a ironií. Nechce být však zařazována do konkrétního stylu. Tvrdí, že sama zapomíná, jakým stylem psala předchozí díla a věří tomu, že každý její příběh si zaslouží mít vlastní styl. Také věří, že si tím zachovává svobodu (Boullosa, 2009).

Cristina Peri Rossi se snaží bourat všechny omezující sociální konvence a tím bojovat za lidská práva a svobodu. „Soy completamente sumisa a las leyes pero no a las convenciones sociales, a la injusticia, a la desigualdad y a las diferencias de clase, de color o de actividad sexual.”²

---

¹ ANON. Biografías. *Confluencia: Revista Hispánica de Cultura y Literatura* [online]. 2014, 29(2), 223-227 [cit. 2022-05-13]. ISSN 0888-6091.

² Cristina Peri Rossi, *Premio Cervantes 2021: "Soy una francotiradora, una trapecionista que realiza sus saltos sin red abajo"* [online]. Público, 2021

Patriarchát

Cristina Peri Rossi je feministka a jedna ze společenských konvencí, kterou kritizuje v *Desastres íntimos* (Intimní katastrofy) je patriarchát, který je dodnes přítomen v mnoha sférách naší společnosti. Encyklopedie editovaná R. J. Jonesem Barrym, *Routledge Encyclopedia of International Political Economy*, popisuje, že patriarchát zahrnuje všechny systémy mužské dominance. Také zmiňuje, že většina feministek mimo liberální tradici tvrdí, že muž ovládá ženu prostřednictvím různých politických, ekonomických a sociálních struktur, které se mění podle času a místa. Vzhledem k tomu, že patriarchát není chápán jako univerzální stát, ale jako sociální konstrukce, feministky věří, že jej lze překonat. Autorka si už odmala byla vědoma nerovností mezi mužem a ženou. Je však rozdíl mezi biologickou přirozenou odlišností a mezi nerovností ve společnosti. Biologické, psychické a fyzické rozdíly jsou v pořádku, jelikož mezi muži a ženami existují jasné rozdíly. Co se však týče práv, možností a společenského postavení, v tom by neměla být nikdy nerovnost jen na základě pohlaví. A podle toho by měl být nastavený systém – spravedlivý k oběma pohlavím.

Premýšlela jsem nad tím, když jsem chtěla lézt po stromech a babička mi řekla, že dívky po stromech nelezou. Právě proto, že to jsou dívky. Premýšlela jsem nad tím, když jsem v zimě nemohla jít do školy v kalhotách, protože jsem byla holka. Myslela jsem na to, když jsem chtěla hvízdát a řekli mi, že dívky nehvízdají, protože to jsou dívky. Také ženy nemohly být spisovatelky, protože to byly ženy. Na druhou stranu, mohly být znásilněné, týrané a zneužívané, aniž by v tomto případě jejich pohlaví bylo překážkou.³

Vyrostla v tradiční katolické rodině, podle které správně měla převzít roli tradiční ženy v domácnosti, ale ona bojovala za svůj sen stát se spisovatelkou a odmítala tyto patriarchální normy, které jí byly nuceny. (Galván-Mandujano, 2015) Vypráví, že Cristina Peri Rossi v šesti letech řekla, že bude spisovatelkou. Mnoho jejich příbuzných se jí za to vysmálo, ale její matka v ni vždy věřila a měla na ní velký vliv. Někteří příbuzní si mysleli, že by žena neměla být spisovatelkou. Například její strýc řekl, že ženy nepíší, a když už píší, tak pak

---

³ Lo pensaba cuando quería subirme a los árboles y mi abuela me decía que las niñas no se subían a los árboles. Precisamente por ser niñas. Lo pensaba cuando no podía ir de pantalones al colegio, en el frío del invierno, porque era niña. Lo pensé cuando quise silbar y me dijeron que las niñas no silbaban: porque eran niñas. Tampoco podían ser escritoras: porque eran mujeres. En cambio, podían ser violadas, maltratadas y explotadas sin que, en ese caso, su condición sexual fuera un obstáculo. ROSSI, Cristina Peri. *El pulso del mundo: artículos periodísticos*. Montevideo: Ediciones Trilce, 2003, s. 64-69 (Použit vlastní překlad)

spáchají sebevraždu. Nejspíš narážel například na argentinskou spisovatelku Alfonsinu Storni a na další. Cristina Peri Rossi sama potvrzuje, že smrt mnoha spisovatelek byla jakási daň a důsledek toho, že byly spisovatelky ženy, což byla určitá forma přestupku nebo porušení normy.

Ženy, které psaly, byly první porušovatelky. Jako každý prohřešek nesl hrozbu trestu: Sapfó spáchala sebevraždu, stejně jako Virginia Woolf, Alfonsina Storni, Sylvia Plath, Alejandra Pizarnik, Marta Lynch atd. Sebevražda se zdála nevyhnutelným trestem pro ty, které se odvážily porušit nepsané, implicitní pravidlo, že psaní je územím muže, nikoli ženy.⁴

Během života se jako žena setkávala s dalšími překážkami ať už v pracovním prostředí nebo osobním životě. „Pro mě být spisovatelkou znamená být feministkou. Samo psaní je jakýmsi spontánním feminismem, ať je psáno, co je psáno.“⁵

Konkrétně povídka *Desastres íntimos* se věnuje životu matky samoživitelky v patriarchální společnosti. Hlavní hrdinka povídky si nakonec uvědomuje nespravedlnost a svou nevýhodnou pozici ve společnosti, která je spíše přizpůsobena mužům než ženám. Postava ženy se jmenuje Patricia, která, jak už bylo řečeno, je pracující svobodnou matkou. Jak je v povídce uvedeno, tuto pozici si vybrala sama, jelikož chtěla dítě, manžela však nikoli. „Él no quería hijos y Patricia no quería un marido.“⁶ (On nechtěl děti a Patricie nechtěla manžela). I přes značný posun ve společnosti a fakt, že se Patricia svobodně rozhodla pro tuto netradiční rodinu, kde nefiguruje současně mužská a ženská role a měla právo si sama zvolit roli svobodné matky, která pracuje a nemá žádné vztahové závazky, i přesto všechno to neznamená, že patriarchát je již překonaný.

Hlavní zápletka příběhu je založena na tom, že Patricia není schopná otevřít lahev bělidla, což ji natolik rozzlobí, že začne zpochybňovat samu sebe, a především svoji pozici svobodné pracující matky. Myslí si, že je neschopná a že nemůže zvládnout všechno sama bez

---

⁴ Las mujeres que escribieron fueron las primeras transgresoras. Como toda transgresión, portaba el fantasma del castigo: Safo se suicidó, igual que Virginia Woolf, Alfonsina Storni, Sylvia Plath, Alejandra Pizarnik, Marta Lynch, etc. El suicidio parecía el castigo inevitable para aquellas que habían osado romper la norma no escrita, implícita, de que el verbo escrito es territorio del varón, no de la mujer. PERI ROSSI, Cristina. Escribir como transgresión. *Lectora: revista de dones i textualitat*. 1995, (1), 3-4. (Použit vlastní překlad)

⁵ Para mí el hecho de ser escritora espontáneamente significa ser feminista. El acto de escribir ya es una especie de feminismo espontáneo, se escriba lo que se escriba. TAMARA BEJBORD, Parizad. *Cristina Peri Rossi: Escritora del exilio*. Buenos Aires: Galerna, 1998, s. 238. (Použit vlastní překlad)

⁶ ROSSI, Cristina Peri. *Desastres Íntimos*. Barcelona: Editorial Lumen, 1997, s. 46 (Všechny další české citace z díla *Desastres íntimos* jsou autorčiným překladem)

mužské figury. Je rozčilená, frustrovaná a ponížena. Ke konci příběhu však dojde k prozření. Uvědomí si, že není neschopná a že vlastně chyba není vůbec v ní. Problém je ve společnosti a v systému. V patriarchálním systému přizpůsobeném mužům tak, aby se jevíli jako nepostradatelní a ženy jako neschopné.

Ironií je, že hlavním motivem v povídce je lahev bělidla, což je důležitý prostředek v domácnosti. Domácnost a její úlohy totiž bývají přisuzovány ženskému pohlaví, a přesto pro otevření této lahve je zapotřebí fyzická síla, kterou oplývají většinou muži spíše než ženy. Právě zde se setkáváme s ironií autorky, která nám tímto paradoxem ukazuje existenci patriarchálního systému, v kterém protagonistka žije. Domácí prostředky, které mají být orientované na ženy, samy zpochybňují jejich dovednost a dělají z nich „nedostatečně schopné“ i v tom prostředí, které heterosexismus vidí pro ženy jako ideální – v domácím prostředí.⁷

Autorka v příběhu navíc několikrát popisuje muže, kteří práci v domácnosti zcela odmítají. Dokonce považují domácí život za podřadný, pohybují se v něm podle nich hlavně ti lidé, kteří jsou neúspěšní v pracovní kariéře:

A la empresa no le interesaban los problemas domésticos que pudiera tener. Es más: Patricia tenía la impresión de que, para los jefes de la empresa, la vida doméstica no existía. O creían que sólo la gente que fracasaba tenía la vida doméstica.⁸

Ve firmě nikoho nezajímaly domácí problémy, které by mohla mít. Patricia měla dokonce pocit, že pro šéfy ve firmě domácí život neexistuje. Nebo si mysleli, že domácí život mají pouze neúspěšní lidé.

Právě tito muži by lahev s bělidlem byli schopni otevřít, ačkoliv se v domácím prostředí téměř neangažují. Prostředky v domácnosti jsou tedy pod jejich kontrolou. Na druhou stranu žena, která je tradičně spojována s tímto prostředím a většinou má na starosti základní domácí práce, si s nimi není schopna sama poradit.

Patricie nám představuje roli tzv. „superženy“. „Tento model reprezentovaný Patricií až do její finální proměny představuje zobrazení feminismu patriarchátem, který nakonec

---

⁷ Tecnologías domésticas que se suponen, justamente, orientadas a las mujeres, las interpelan como "no suficientemente capaces" de hacer uso de las mismas, incluso donde se supondría que la norma heterosexista ubica la cita ideal de la mujer: el espacio doméstico. Forcinito, Ana. "Los 'Desastres Íntimos' Del Post-Feminismo: Género, Erótica y Performance En La Era Post-Beijing." *Letras Femeninas*, vol. 28, no. 2, 2002, s. 122 [online]. [cit. 2022-04-15]. (Použit vlastní překlad)

⁸ ROSSI, Cristina Peri. *Desastres Íntimos*. Barcelona: Editorial Lumen, 1997, s. 43

zradil feministické požadavky prostřednictvím modelu “žena, která dokáže všechno” - nemožné ženy.“⁹

Pojem superženy se poprvé objevil v americké společnosti v druhé vlně feminismu kolem 80. let 20. století. Byl to „nový model“ ženy, která byla silná a nezávislá a na rozdíl od tradiční ženy začala být orientována i na svou kariéru. Měla tak vše pod kontrolou, věnovala se nejen tradičnímu ženskému prostředí domácnosti, ale i práci a veřejnému společenskému postavení.¹⁰ Cristina Peri Rossi zpochybňuje tento rádobý feministický model, který se řídí normami patriarchy. Ukazuje nám neuskutečnitelnou pozici ženy, od které se očekává, že bude vykonávat perfektně roli matky a pracující ženy. Jelikož je model stále řízený patriarchálními normami, není pro ženu uskutečnitelný a už vůbec není spravedlivý v rámci rovnosti muže a ženy. Žena nemůže vykonávat tuto dvojí pozici svobodné a pracující matky, pokud se v její práci nebere ohled na její situaci matky, a naopak, v domácím prostředí se potýká s překážky, které jsou pro samotnou ženu těžko překonatelné.

Patricia před tím, než odejde do práce, musí každý den splnit mnoho mateřských povinností.

Eran las siete menos cuarto de la mañana; tenía que darle el biberón a su hijo, vestirlo, colocar sus juguetes y pañales en el bolso, bajar al garaje, encender el auto y apresurarse para llegar a la guardería, antes de que las calles estuvieran atascadas y se le hiciera tarde para el trabajo.¹¹

Bylo tři čtvrtě na sedm ráno; musela nakrmit syna, obléknout ho, dát do tašky jeho hračky a plenky, sejít do garáže, nastartovat auto a pospíchat, aby stihla dojet do školky před tím, než budou ucpané ulice a dojela by tak pozdě do práce.

Poté přijede do zaměstnání, kde vykonává naprosto jinou roli.

En el trabajo, hasta las cinco de la tarde, volvía a ser una mujer independiente y sola, una mujer sin hijo, una empleada eficiente y responsable.¹²

---

⁹ El modelo representado por Patricia hasta la transformación final concierne a una imagen capturada de un feminismo-feminizado por la discursividad del patriarcado global que termina traicionando las demandas feministas a través del modelo de "la mujer que todo lo puede", de la mujer imposible. Forcinito, Ana. “Los ‘Desastres Íntimos’ Del Post-Feminismo: Género, Erótica y Performance En La Era Post-Beijing.” *Letras Femeninas*, vol. 28, no. 2, 2002, s. 125 [online]. [cit. 2022-04-16] (Použit vlastní překlad)

¹⁰ CHAMBERS, Deborah, Linda STEINER a Carole FLEMING. *Woman and Journalism* [online]. London: Routledge, 2004 [cit. 2022-04-16].

¹¹ ROSSI, Cristina Peri. *Desastres Íntimos*. Barcelona: Editorial Lumen, 1997, s. 41

¹² Tamtéž, s. 43

V práci byla až do pěti odpoledne vždy samostatná a samotná žena bez dítěte, výkonná a zodpovědná zaměstnankyně.

Předchozí citace potvrzuje, že role matky a pracující ženy jsou navzájem těžko slučitelné a neberou ohled jedna na druhou. Patricie má plně naplánované dny, a když nastane nějaká překážka, např. problém otevřít lahev s bělidlem, hned se jí hrouť celý plán. „Andrés empezaba a llorar como estaba a punto de llorar ella. Se hacía tarde, el niño tenía hambre, ella se retrasaba y el jefe no admitía explicaciones.“¹³ (Andrés začal plakat, když ona měla na krajíčku. Bylo pozdě, chlapec měl hlad, ona se opozdila a šéf nepřijímal vysvětlení.) (Mingyo Suh, 2017, s. 22) tvrdí, že pokud Patricii přísnost jejího rytmu neumožňuje tolerovat takové malé nepředvídatelné selhání, ukazuje to, že její život není dlouhodobě udržitelný. Toto všechno pak vede k tomu, že nemůže být perfektní ani v jedné z těchto rolí a k následné frustraci. Patricie pochybuje o sobě a o tom, jestli vůbec je schopná zvládnout tyto dvě role, když nemůže otevřít ani obyčejnou lahev s bělidlem. „Si no podía abrir un simple tapón de lejía, ¿cómo iba a hacer otras cosas?“¹⁴ (Jestliže nebyla schopná otevřít lahev s bělidlem, jak by mohla dělat i jiné věci?).

Žena ovšem není pouze matkou či pracující ženou, ale má i svůj osobní život. V pozici „superženy“ na něj není čas. Patricie nemá přítele ani manžela, nemá důvěrnější osobní vztahy a její kamarádky se vydělily na skupinu jen těch žen, které mají také děti.

Le quedaba muy poco tiempo para las relaciones personales [...] alguna vez, también, llamaba por teléfono a un ex-amigo o ex-amante: no siempre se acordaba de si alguna vez fueron lo uno o lo otro, y las once de la noche, luego de una jornada dura de trabajo, la cosa no revestía mayor importancia.¹⁵

Na osobní vztahy jí zbývalo velmi málo času [...] někdy také zavolala svému bývalému kamarádovi nebo příteli, ne vždy si pamatovala, kdo byl kdo, ale v jedenáct večer po dlouhé směně v práci na tom příliš nezáleželo.

Zajímavý je fakt, že Patricie chodila navštěvovat pouze tu kamarádku, která měla také dítě, protože pochopila, že bezdětné ženy s těmi ženami, které děti mají, mezi sebou skoro nekomunikují a dělí se na dvě naprosto odlišné skupiny. Tato myšlenka zdůrazňuje její roli

---

¹³ ROSSI, Cristina Peri. *Desastres Íntimos*. Barcelona: Editorial Lumen, 1997, s. 50

¹⁴ Tamtéž, s. 45

¹⁵ Tamtéž, s. 44

matky a její odlišnost od bezdětných žen. Matky jsou samostatnou skupinou žen, které jsou oddělené od těch ostatních a tedy osamocené. Autorka tímto dosahuje zdůraznění její samoty.

Patricia había comprendido que las mujeres con hijos y las mujeres sin hijos constituían dos clases perfectamente diferenciadas, incomunicables y separadas entre sí. Hasta los treinta y dos años, ella había pertenecido a la segunda, pero desde que había puesto a Andrés en el mundo (con premeditación, todo sea dicho), pertenecía a la primera clase, mujeres con hijos, subcategoría madres solteras.¹⁶

Patricie pochopila, že ženy s dětmi a ženy bez dětí tvoří dvě skupiny naprosto odlišné, odloučené a bez vzájemné komunikace. Do svých třiceti dvou let patřila do té druhé skupiny, ale od té doby, co přivedla na svět Andrése (je třeba říci, že plánovaně), spadala do té první skupiny žen s dětmi, podkategorie svobodné matky.

Cristina Peri Rossi neustále v díle poukazuje na nadřazenost mužů. Můžeme si všimnout hojného počtu situací, kdy muž chce mít a také má kontrolu nad ženou. Autorka se na tuto problematiku zaměřuje v mnoha dalších dílech. V *El pulso del mundo* mluví o mužské dominanci nad ženským tělem, která se objevuje například i ve zdravotnictví, kdy doktoři, nebo například, gynekologové, kteří jsou častěji muži, mají naprostou kontrolu nad naším tělem a ženám sdělují podstatné informace o jejich těle. V *Desastres íntimos* se právě objevuje mužská postava psychiatra, která je pro Patricii důležitá. V díle můžeme najít mnoho dalších situací, kde se objevuje mužská nadřazenost, které následně zmíníme a rozebereme. Cristina Peri Rossi si o dominanci mužů ve zdravotnictví myslí toto:

Co se týče nás žen, je třeba dodat něco zcela paradoxního: ti, kdo vlastní naše tajemství (tedy klíč k našemu fyziologickému fungování) jsou z velké části doktoři mužského pohlaví [...] Jsou to oni, kterých se musíme ptát, kdo jsme [...] Pokud jde o naše tělo, ženy se nacházejí ve vztahu dvojí závislosti: ve vztahu, který má pacient ke svému lékaři, plus toho, který vzniká příslušností k opačnému pohlaví.¹⁷

---

¹⁶ ROSSI, Cristina Peri. *Desastres Íntimos*. Barcelona: Editorial Lumen, 1997, s. 44-45

¹⁷ En el caso de nosotras, las mujeres, hay que agregar algo completamente paradójal: los que poseen nuestro secreto (es decir la clave y la llave de nuestro funcionamiento fisiológico) son, en su inmensa mayoría, médicos varones...Es ellos a quines debemos preguntarles quiénes somos...Con respeto a nuestro cuerpo, las mujeres estamos en relación de dependencia doble: la que tiene el paciente con su médico, más la que se crea al pertenecer al otro sexo. ROSSI, Cristina Peri. *El pulso del mundo: artículos periodísticos*. Montevideo: Ediciones Trilce, 2003, s. 62 (Použit vlastní překlad)

Patricie chodí dlouhodobě ke svému psychoanalytikovi. „Patricia pensó que la relación más estable de su vida era con el psicoanalista“¹⁸ (Patricie si pomyslela, že její nejstabilnější vztah v životě je s psychoanalytikem). Tvrdí, že ho potřebuje, dokonce ho potřebuje víc než uklízečku, která by jí pomohla s domácností. Řeší s ním všechny své problémy a svůj život. „Cuando no se tiene un buen amante, es necesario tener un buen psicoanalista“ (Když člověk nemá dobrého milence, je potřeba mít dobrého psychoanalytika).¹⁹ To vše dokládá důležitost postavení psychoanalytika v Patriciině životě: má nad ní určitou kontrolu, už jen protože ho potřebuje. Dominanci psychoanalytika nám ilustruje především následující citace.

Se le ocurrió que los psicoanalistas varones eran como machos cabríos: les gustaba tener una manada de mujeres independientes, sumisas, frustradas, que trabajan para él y lo consultaban acerca de todas las cosas, como si él fuera el gran macho, el macho Alfa, el patriarca, la autoridad suprema, Dios.²⁰

Napadlo ji, že muži psychoanalytíkové jsou jako kozlové: líbí se jim mít stádo nezávislých, podřízených a frustrovaných žen, které pro ně pracují a radí se s nimi o všem, jako by byl velký macho, alfa samec, patriarchy, nejvyšší autorita, Bůh.

Vypravěč používá motiv lahve a přirovnává ji k ženskému tělu. Ženské tělo, které potřebuje muže, stejně jako ta lahev. Alespoň se to zpočátku tak zdá, protože na konci příběhu, při finálním uvědomění si postavy zjistíme, že muže nepotřebuje. (Mingyo Suh, 2017, s. 24) ve svém článku o *Desastres íntimos* tvrdí, že lahev symbolizuje mužskou sílu vůči ženám, protože pouze muž do ní může „proniknout“ a „připravit ji o panenství“ jako pannu. Paradox, který jsme zmiňovali výše (domácí prostředek není přizpůsoben ženám, ačkoli by věci do domácnosti měly být přizpůsobeny oběma pohlaví stejně), je zde umocněn dalším obrazem: lahev, která je víceznačnou metaforou, je přizpůsobená a vytvořená pro mužské pohlaví, což jim dává kontrolu jak nad domácností, tak nad ženou. V následujících citacích můžeme vidět přirovnání lahve k ženskému tělu.

Nerviosamente, pensó que no tenía tiempo para buscar zonas rayadas del tapón, como ninguno de sus amantes había tenido tiempo para buscar sus zonas erógenas.²¹

---

¹⁸ ROSSI, Cristina Peri. *Desastres Íntimos*. Barcelona: Editorial Lumen, 1997, s. 46

¹⁹ Tamtéž, s. 46

²⁰ Tamtéž, s. 47

²¹ Tamtéž, s. 42

Nervózně si pomyslela, že nemá čas hledat zvrásněné oblasti na víčku, stejně jako žádný z jejích milenců neměl čas hledat její erotogenní místa.

El vecino, en pantalón de pijama y con la cara a medio afeitado, saldría a la puerta, y con un solo gesto, firme, seco, viril (como el tajo de una espada), desvirgaría la botella, la degollaría. Le devolvería la lejía desvirgada con una sonrisa de suficiencia en los labios.²²

Soused v pyžamových kalhotách a s napůl oholenou tváří by vyšel ze dveří a s jediným gestem, odhodlaným, drsným, mužným (jako seknutí mečem), by lahev připravil o panenství, podřízl by jí. Bělidlo připravené o panenství by vrátil s úšklebkem na rtech.

V poslední citaci se jedná o situaci, kdy Patricia zvažuje, že by šla za sousedem požádat o pomoc. Představuje si, jak by to celé probíhalo. Popis situace nejen ukazuje moc muže nad ženou/lahví, protože jen on jí může „připravit o panenství“, ale také symbolizuje mužskou nadřazenost a povýšenost.

La visión de una débil y desprotegida mujer, desconcertada ante un envase de imposible tapón, halagaría la vanidad de cualquier macho del mundo [...] Le devolvería de lejía desvirgada con una sonrisa de suficiencia en los labios, y le diría alguna frase galante como: «Sólo se necesitaba un poco de fuerza » o «Llámame cada vez que tenga problema »: una frase ambigua y autocomplaciente, que reforzara su superioridad masculina.²³

Pohled na slabou a nechráněnou ženu, vyvedenou z míry nádobou s nemožným uzávěrem, by lichotila samolibosti každého muže na světě [...] Bělidlo připravené o panenství by jí vrátil s úšklebkem na rtech a řekl by nějakou galantní frází jako: „Chtělo to jen trochu síly“ nebo „Zavolejte mi, kdykoliv budete mít problém“: dvojsmyslná a sebeuspokojující fráze, která by posílila jeho mužskou nadřazenost.

Patricia si je vědoma mužské nadřazenosti, uznává to, když tvrdí, že jediný aspekt, v kterém může být ona nadřazená, je krása. „Enseguida, agregaría que siempre le gustaban los hombres feos, quizás porque con ellos se sentía más segura: por lo menos, era superior en la belleza.“²⁴ (Hned by dodala, že se jí vždy líbili oškliví muži, možná protože se s nimi cítila víc sebejistě: alespoň byla nadřazenější v kráse.)

Dominanci muže můžeme vidět i například u postavy Antonia – otce jejich syna. On dítě nechtěl, proto Patricia po něm nic nevyžaduje, dokonce ani alimenty. Přestože byl zbaven těchto základních povinností, kladl si nároky na syna a tím i v určitém smyslu na Patricii

---

²² ROSSI, Cristina Peri. *Desastres Íntimos*. Barcelona: Editorial Lumen, 1997, s. 48

²³ Tamtéž, s. 47-48

²⁴ Tamtéž, s. 47

život. On se může objevit a zmizet v jejich životě kdy chce, ale zároveň má svůj vlastní život. Syna si nárokuje, ale zároveň nemá povinnosti. Může syna (i Patricii) vidět kdy chce, ale žádné závazky vůči nim nemá.

Entonces, aunque nadie lo esperaba, apareció Antonio, el padre de su hijo. Aparecía y desaparecía sin aviso, era una forma de dominación, pero ella no se lo había reprochado nunca [...] Antonio entró con su llave (que nunca le había querido devolver: insistía en que debía poseer la llave de la casa donde vivía su hijo)²⁵

Pak, ačkoliv to nikdo nečekal, se objevil Antonio, otec jejího dítěte. Objevoval se a mizel bez varování, byla to forma nadvlády, ale ona mu to nikdy nevyčítala [...] Antonio otevřel se svým klíčem (který jí nikdy nechtěl vrátit: trval na tom, že musí mít klíče od domu, kde žije jeho syn)

Patricia si postupem času uvědomuje, že chyba není v ní, ale v lahvi od bělidla. Především je ale chyba v tom, kdo ji navrhnul. Je přesvědčená, že to musel být muž. Muž, který nerozumí ženám nebo je vůbec nebere v úvahu.

El que diseñó el tapón debía de ser un hombre. Un macho engreído, autosuficiente, seguro de sí mismo. Diseñó un tapón fallido, un tapón que las manos de una mujer no podían abrir, porque él, con toda la probabilidad, jamás se había fijado en las manos de una mujer, en su fragilidad, en su delicadeza.²⁶

Ten, kdo navrhl ten uzávěr, musel být muž. Nafoukaný, soběstačný a sebejistý muž. Navrhl nepovedený uzávěr, uzávěr, který ženské ruce nemohly otevřít, protože si se vší pravděpodobností nikdy nevěšiml ženských rukou, jejich křehkosti, jejich jemnosti.

O pár stránek dál se jí její podezření potvrdí. Lahev s bělidlem byla opravdu navržená mužem.

Llamé a la distribuidora del producto. Había recibido numerosas quejas. El nuevo tapón fue diseñado por un ingeniero industrial ávido de éxito, supongo, fuerte, seguro de sí mismo, pero ha sido un fracaso.²⁷

---

²⁵ ROSSI, Cristina Peri. *Desastres Íntimos*. Barcelona: Editorial Lumen, 1997, s. 52

²⁶ Tamtéž, s. 49

²⁷ Tamtéž, s. 55

Zavolala distributorce výrobku. Ta již obdržela řadu stížností. Nový uzávěr byl navržen průmyslovým inženýrem dychtícím po úspěchu, předpokládám, že silným a jistým sám sebou, ale nový návrh byl propadák.

Tato informace je velmi důležitá a pomáhá jejímu finálnímu prozření, protože tím si Patricia uvědomuje chybu v celém nastavení systému společnosti. Výrobky používané ženami, jsou vyráběny muži, kteří neberou na ženy ohledy.

Cristina Peri Rossi obecně považuje za problém, když muži mají pod kontrolou všechno, především věci, které se týkají žen. Ve svých článkách vyzývá ženy, aby se víc podílely na věcech, které se jich týkají a veřejně se vyjadřovaly. „Ke změně této situace je také nutné, aby veřejně promluvilo tělo skutečné ženy. Aby opustilo oblast ústního předávání nebo sousedských klepů a získalo hlas, tedy institucionalizaci.“²⁸

–No creas que estoy llorando sólo porque el tapón de la botella de lejía no quiere abrirse – le explicó, como un soliloquio -, sino por la sospecha que eso ha introducido en mí. Al principio, es verdad, pensé que se trataba de un fallo personal. Pensé que era yo, que no podía, Pero no se trata de mí, sino del tapón. Han fabricado un nuevo envase con fallos, han puesto las botellas en las estanterías y las hemos comprado con inocencia.²⁹

“Nemysli si, že brečím jen proto, že se uzávěr láhve nechce otevřít,“ vysvětlila mu, jakoby monologem, ale kvůli podezření, které to ve mě vyvolalo. Je pravda, že nejprve jsem si myslela, že je to moje osobní selhání. Myslela jsem, že jsem to já, která to nezvládla, ale nebyla jsem to já, byl to ten uzávěr. Vyrobili nový, nepodařený obal, vyložili lahve do regálů a my jsme si je nevině koupily.

Prozření autorka také ukazuje přirovnáním lahve s bělidlem k mužskému tělu. „El semen siempre olía un poco a lejía“ (Sperma vždy páchlo trochu jako bělidlo)³⁰. Zpočátku byla lahev přirovnávána k ženskému tělu, jako něco, co má v moci muž. Nyní však se karta obrací a lahev je přirovnávána k mužskému tělu, nad kterým má moc žena. Patricia tak lahev nakonec otevře svým způsobem, nikoli podle návodu, a tak, jak píše vypravěč, připraví lahev o její „mužnost“.

---

²⁸ Para cambiar esta situación, se necesita, también, que el cuerpo real de la mujer hable públicamente. Que salga de la zona de transmisión oral o del chisme de vecindario y adquiera la voz, es decir, institucionalización. ROSSI, Cristina Peri. *El pulso del mundo: artículos periodísticos*. Montevideo: Ediciones Trilce, 2003, s. 63 (Použit vlastní překlad)

²⁹ ROSSI, Cristina Peri. *Desastres Íntimos*. Barcelona: Editorial Lumen, 1997, s. 54

³⁰ Tamtéž, s. 51

Cuando llegó a su casa, Patricia se dirigió directamente a la cocina. Buscó un cuchillo de punta afilada, y, sin titubeos agujereó el tapón. Lo perforó por el centro con una herida limpia y perfecta. La botella perdió toda su virilidad.³¹

Když přijela domů, vydala se Patricia rovnou do kuchyně. Našla ostrý nůž a bez zaváhání propíchlá uzávěr. Probodla ho středem dokonalou a čistou ranou. Láhev ztratila veškerou svou mužnost.

Z této povídky vyplývá následující: je-li chyba v systému, musí se změnit systém. Patricia ho v tomto případě zcela obešla a neotevřela lahev podle návodu, ale podle sebe, jednoduše a drsně. Také se, podle jejích posledních slov, rozhodla neakceptovat Antoniovu výhodnější pozici a jeho povýšenost. Svému psychoanalytikovi totiž oznámila, že po Antoniovi bude žádat kompenzaci. „Voy a pedir una indemnización [. . .] No se hace ningún gasto. Como si el niño no le concerniera.“³² (Budu žádat o kompenzaci [...] Nemá žádné výdaje, jako by se ho dítě netýkalo). Vypadá to, že autorka nám ukazuje nejen to, že změna systému je potřebná, ale i to, že proti patriarchátu se dá bojovat.

---

³¹ ROSSI, Cristina Peri. *Desastres Íntimos*. Barcelona: Editorial Lumen, 1997, s. 56

³²Tamtéž, s. 56

Heterosexismus

Cristina Peri Rossi je velmi otevřená ohledně své sexuální orientace a již od svých mladých let věděla, že je homosexuální. Vyrůstala v Uruguayi, což byla dle jejích slov velmi homofobní země. Musela se potýkat s mnoha překážkami, což mělo vliv na její život a tvorbu.

Když jsem šla poprvé bydlet se ženou, to mi bylo devatenáct let, Montevideo, navzdory jeho liberální, sociálně demokratické pověsti s velmi vyspělými zákony na ochranu žen, bylo homofobní. Tak homofobní jako Buenos Aires a jako zbytek celé Latinské Ameriky [...] Takže ano, byl to hrozný boj.³³

Ve svých dílech a především v rozebíraném díle *Desastres íntimos* se Cristina Peri Rossi snaží nabourávat všelijaké normy, které jsou zavedené ve společnosti. V této části bakalářské práce se zaměříme na její kritiku heterosexismu a rozbíjení heterosexuální normy. (Mina, 1991) komentuje: heterosexismus je forma útlaku, která neznámá, že heterosexuality je jediná forma sexuálního projevu, ale heterosexismus se domnívá, že to je ta jediná normální, přirozenější a přijatelnější forma než jakákoliv jiná sexuální orientace. Tento útlak je zažíván nejen na psychologické a emocionální úrovni, ale také na úrovni politické a strukturální.

Cristina Peri Rossi je zastáncem toho názoru, že jakákoliv sexuální orientace je správná a lidem by se neměla nutit ani homosexualita ani heterosexuality. Neexistuje dle ní nic jako normální nebo univerzální sexuální orientace, je správné to, co člověk cítí a podle toho se také chová.

Trvám na tomhle: nestojím o to, aby všichni byli homosexuálové. Pro mě to je způsob chování. To co chci je, aby všichni měli stejná práva a povinnosti. Bylo by to stejně totalitní jako heterosexuality, kdybychom se jí pokusili vnutit nebo jí proselytizovat. Je to svobodná volba, kterou někteří lidé dělají a jiní ne, a nemůže to být homogenní.³⁴

---

³³ Cuando me fui a vivir por primera vez con una mujer, que fue cuando yo tenía diecinueve años, Montevideo, a pesar de tener una fama de ser una sociedad liberal, social-demócrata toda la vida, con leyes muy avanzadas de protección de la mujer, era homofóbico. Tan homofóbico como Buenos Aires y como el resto de América Latina [...] Entonces claro, allí fue una lucha horrosa. PÉREZ-SÁNCHEZ, Gema a Cristina PERI ROSSI. Cristina Peri Rossi. *Hispanamérica* [online]. 1995,[cit. 2022-04-24], str. 61 (Použit vlastní překlad)

³⁴ Insisto: yo no tengo ningún interés en que todo el mundo sea homosexual. Para mí es una conducta. Lo que sí quiero es que todo el mundo tenga los mismos derechos y obligaciones. Sería tan totalitario como la heterosexualidad si pretendiéramos imponerlo o hacer proselitismo. Es una elección libre que algunas personas

V povídce *El Testigo* (Svědék) patří mezi hlavní postavy dvě ženy, matka vypravěče a její přítelkyně Helena. Tyto ženy spolu žijí a mají milostný vztah, ve kterém vychovávají dítě jedné z nich. Důležitou postavou celého příběhu je chlapec, po kterém je povídka pojmenována – El testigo. Ani jeho věk, ani jméno se v knížce nikde nezmiňuje. Ačkoliv ho povídka nazývá pouze jakýmsi svědkem či přihlížejícím, je to ten, kdo nám vypráví celý děj a zároveň protagonista celé zápletky. Příběh začíná, když nám vypráví o jeho dětství. Vyrůstal odmala obklopený ženami, které nazýval matčinými kamarádkami, ačkoliv je jasné, že se jednalo o její partnerky. Ty nám popisuje velmi detailně, ale nejvíc podrobností nám vylíčí právě u Heleny. Často mluví o jejich vztahu a o tom, co vše spolu Helena a matka dělají. Ke konci díla nám přiznává, že žárlí, když spolu mají sexuální styk. Dokonce se doznává k masturbaci nad vlastní matkou a její přítelkyní. Jednoho dne slyší, že matka a Helena spolu mají pohlavní akt a rozhodne se jim do toho zasáhnout. Po tom, co vejde do pokoje, surově je chytí a nutí je dělat mezi sebou to, co chce. Nakonec je donucuje si na sebe lehnout, přičemž znásilní Helenu. Jeho poslední slova, která řekl své matce, jsou, ať se nebojí, že teď už je z něj pořádný chlap.

Povídka nám zpočátku vypráví život chlapce, který byl velmi spokojený se svou rodinou homosexuální matky a jejích partnerek, ačkoliv je vždy nazýval pouhými kamarádky. Tvrdil, že byl takhle nejšťastnější, a že si byl vždy bližší s ženami než s muži. Dokonce řekl, že je rád, že doma otce vůbec nemá.

-Me gusta mucho que no haya otros hombres en la casa – le dije una vez a mi madre, agradeciéndole que mi infancia no haya estado ensordecida por los gritos de un padre violento o de un amante exigente. Las mujeres son mucho más dulces. Con ellas, me entiendo mejor. No me hubiera gustado compartir la casa con los hombres; compartirla, en cambio, con las amigas de mi madre me parecía encantador.

„Moc se mi líbí, že v domě nejsou žádní jiní muži,“ řekl jsem jednou mé matce, vděčný za to, že moje dětství nebylo ohlušováno křikem agresivního otce nebo náročného milence. Ženy jsou mnohem laskavější. S nimi si více rozumím. Nechtěl bych sdílet dům s muži: sdílení s matčinými kamarádkami mi naopak připadalo kouzelné.³⁵

Této rodině se podařilo vyjít z heterosexuální společenské normy, která vyžaduje pouze heterosexuální rodiče, kteří budou společně vychovávat dítě. V tradiční rodině totiž

---

toman y otras no, y no puede ser homogénea. PÉREZ-SÁNCHEZ, Gema a Cristina PERI ROSSI. Cristina Peri Rossi. *Hispanérica* [online]. 1995, [cit. 2022-04-24], str. 59 (Použit vlastní překlad)

³⁵ ROSSI, Cristina Peri. *Desastres Íntimos*. Barcelona: Editorial Lumen, 1997, s. 70

figuruje jak ženská, tak mužská postava. Autorka nám prostřednictvím vypravěčova vyprávění a jeho spokojenosti ukazuje, že to není jediná možnost, a že rodina může fungovat i mimo heterosexuální normu. Také nám ukazuje, že samo dítě je spokojené, dostává lásku, porozumění, zázemí a všechny důležité věci, které by mělo dostávat.

I přes to, dochází ke zvratu. „Svědék“ si začíná uvědomovat, že mu vadí, že ženy v domě spolu žijí sexuálním životem a on nikoli, a o to víc, že se mu Helena líbí a začne žárlit. Rozhodne se to změnit. Cítí se jistý sám sebou, jelikož je muž a oplývá silou. Přejde k nim do pokoje, kam má zakázaný vstup a ukáže jim, kdo má sílu a moc. Tato zápleтка symbolizuje nepřekonaný heterosexismus. Ačkoliv jsme se posunuli ve společnosti na tu úroveň, kde je možné, aby dva lidé stejného pohlaví spolu měli vztah a žili spolu, autorka nám ukazuje, že heterosexismus stále není společností plně překonaný. „Svědék“ během dospívání a vstupu do své maskulinity má za to, že dům potřebuje mužskou figuru, a že vztah dvou žen není dostatečný. Tak se rozhodne to změnit. Opětovné nastolení heterosexistické patriarchální rodiny zahrnuje znásilnění jeho matky a její lesbické partnerky. Motivem znásilnění autorka dosahuje toho, že se heterosexismus jeví jako negativní věc.

Entonces, rápidamente, bajé mis pantalones y trepé, por detrás, la pirámide que ella dos constituían. Encimado, yo era la tercera figura del tríptico, el único que realizaba movimientos convulsos. Me afirmé bien sobre los muslos oprimí los dos cuerpos de las mujeres bajo mi peso. Penetré rápidamente a Helena por detrás, ella gritó. Mi madre, al fondo, echada sobre la cama, jadeaba. Estallé como una flor rota. Deflagré. Entonces, exhausto me retiré. Las abandoné rápidamente. Antes de cerrar la puerta, le dije a mi madre: -No te preocupes por mí. Ya soy todo un hombre. El que faltaba en esta casa.³⁶

Pak jsem si rychle stáhl kalhoty a vylezl zezadu na pyramidu, kterou ty dvě tvořily. Nahoře, já byla ta třetí postava triptychu, jediný, který dělal křečovitě pohyby. Postavil jsem se na svá stehna a pod svou vahou přitiskl těla dvou žen. Rychle jsem pronikl zezadu do Heleny, vykřikla. Moje matka vzadu ležela na posteli a lapala po dechu. Explodoval jsem jako rozbitá květina. Vzplanul jsem. Pak jsem se vyčerpaný stáhnul zpět. Rychle jsem je opustil. Než jsem zavřel dveře, řekl jsem matce: -Neboj se o mě. Už je ze mě pořádný muž. Ten, který v tomto domě chyběl.

„Svědék“ se následně mění v muže, kterého ve svém životě nikdy dřív nechtěl. Byl rád, že nemá v rodině násilnickou mužskou postavu, v kterou se pak sám proměnil. Poslední

---

³⁶ ROSSI, Cristina Peri. *Desastres Íntimos*. Barcelona: Editorial Lumen, 1997, s. 70

jeho slova pak ukazují předsudky vsugerované společností, že je „pořádný chlap“ což je očividně někdo, kdo je násilnický a dokáže si podmanit ženu, nad kterou má moc. Především ale předsudky o tom, že dům mužskou figuru, které se dvě homosexuální ženy nevyrovnají, potřebuje.

Další povídkou, kterou se budeme zabývat z hlediska kritiky heterosexismu je *Entrevista con el ángel* (Rozhovor s andělem). V centru děje je hlavní postava muže, který vypráví tzv. andělovi, že ho opustila manželka kvůli jiné ženě. Anděl představuje transvestitu, u kterého si vypravěč není jistý jeho pohlavím. Muž se cítí ponížený především tím, že ho manželka opustila kvůli ženě, nikoli kvůli jinému muži. Tato povídka nám prostřednictvím hlavní postavy představuje homofobního jedince, který uznává pouze heterosexuální orientaci a má různé homofobní předsudky. Ačkoliv zastává tyto názory, jeho sexuální touha ukazuje něco jiného. Součástí dialogu je člověk, který je nazýván andělem, především z toho důvodu, že neznáme ani jeho identitu, ani jeho pohlaví. Tento anděl se pak stane objektem protagonistovy touhy. Homofobie postavy muže ukazuje, jak omezující a zbytečné toto myšlení je. Potvrzuje to i vyvrcholení příběhu, kdy muž sám začne pochybovat o své sexuální orientaci a začne toužit po člověku, který pravděpodobně není žena.

Homofobii mužského vypravěče prokazuje to, že ho rozčiluje, že ho jeho žena nechala pro jinou ženu. Vadí mu to víc, než ten fakt, že ho opustila. Je to hned ta první věc, kterou řeší a která ho rozčiluje. Bezesporu zde staví heterosexuální vztahy nad homosexuální a nemůže pochopit, že někdo si vybere raději partnera stejného pohlaví než opačného.

Hay algo peor para un hombre que el hecho de que su mujer lo abandone por otro hombre, y es que lo abandone por una mujer. Eso era lo que me había ocurrido y no conseguía digerir. El hecho se había instalado en el centro de mi estómago, como una bola de cemento, que no me permitía ni tragar, ni vomitar, y en el centro de la cabeza, impidiéndome cualquier clase de pensamiento, o simplemente, dormir.³⁷

Pro muže existuje něco horšího než to, že ho žena opustí kvůli jinému muži, a to, že ho opustí kvůli jiné ženě. To se mi stalo a nemohl jsem to strávit. Tato skutečnost se usadila v mém žaludku jako koule cementu, která mi nedovolila ani polykat, ani zvracet, a uprostřed mé hlavy, což mi bránilo v jakémkoliv myšlence nebo jednoduše ve spánku.

V následující citaci dokonce nadřazuje heterosexuální pohlavní styk nad homosexuálním a vyzdvihuje pohlavní orgán muže, který ženě chybí.

---

³⁷ ROSSI, Cristina Peri. *Desastres Íntimos*. Barcelona: Editorial Lumen, 1997, s. 157-158

-¿Qué tiene ella que yo no tenga?- osé preguntarle, antes de que me abandonara. ¿Qué puede tener una mujer que un hombre no tenga? Bien mirado, yo estaba seguro de poseer algunos atributos de los cuales Irma carecía, salvo que los hubiera adquirido en un sex-shop.

„Co má ona, co já nemám?“ Odvážil jsem se jí zeptat, než mě opustila. Co může mít žena, co muž nemá? Když vše uvážím, já jsem zaručeně vlastnil určité atributy, které Irmě chyběly, pokud je nepořídila v sex-shopu.³⁸

Myslí si, že má pádný důvod se cítit ponížený. Když to vypravuje andělovi, bojí se, že je to muž, a že se tak „poníží“ před mužem tím, že si jeho žena vybrala ženu. Cítí, že homosexuální orientace jeho manželky mu ubírá na vlastní maskulinitě.

Ella había encontrado el punto justo para desarmarme, para humillarme y menoscarme: algo que yo no podía cambiar, salvo que me fuera a operar a Casablanca. [...] Le dije al ángel que mi mujer me había abandonado por otra. Era algo que seguramente no me animaba a confesarle a un hombre (hubiera sentido el menoscabo de mi virilidad).³⁹

Našla správný bod, jak mě odzbrojit, ponížit a poškodit: něco co jsem nemohl změnit, ledaže bych jel na operaci do Casablanky. [...] Řekl jsem andělovi, že mě moje žena opustila kvůli jiné. Bylo to něco, co jsem rozhodně nechtěl svěřit muži (cítíl bych tím poškozenou svoji mužnost).

Při jeho vyprávění se setkáváme také s předsudky vůči ženám homosexuální orientace. Ty jsou v heterosexistické společnosti časté a mají nepříznivé účinky, jelikož vytvářejí stresující sociální prostředí, které může vést až k duševním problémům menšin (Meyer, 2003). Tyto stereotypy má muž převzaté ze společnosti a je překvapený, že do nich nezapadá manželčina milenka.

La amante de mi mujer se llamaba Irma, era decoradora y bastante guapa. Ésta fue mi primera sorpresa: tenía entendido, o me hicieron creer, que las lesbianas eran todas feas, hombrunas y fracasadas, y resulta que mi mujer se había topado con una lesbiana guapa, con profesión y sin compromisos.⁴⁰

Milenka mé ženy se jmenovala Irma, byla dekoratérka a docela hezká. To bylo první, co mě překvapilo: měl jsem za to nebo jsem byl veden k přesvědčení, že všechny lesby jsou ošklivé, mužné a neúspěšné, a ukázalo se, že moje žena narazila na krásnou lesbu, s povoláním a bez závazků.

---

³⁸ ROSSI, Cristina Peri. *Desastres Íntimos*. Barcelona: Editorial Lumen, 1997, s. 159

³⁹ Tamtéž, s. 160-161

⁴⁰ Tamtéž, 1997, s. 158

Postava muže si najednou uvědomí, že ho zajímá, jak probíhá pohlavní styk mezi dvěma ženami, jelikož o tom nic neví. Tvrdí, že se o to nikdy nezajímal, ale že se o tom ani neměl jak dozvědět. Tuto neznalost autorka využívá k vyjádření kritiky vůči heteronormativě. To je problémem ve společnosti, kde je jediná norma ta heterosexuální, protože ta se bere jako samozřejmá a o těch dalších se není potřeba ani učit. Mnozí tak nemají ponětí o tom, jak probíhá láska mezi stejnopohlavními páry.

De pronto me di cuenta de que estaba terriblemente interesado en saber óomo hacían el amor dos mujeres. Esto no me habían enseñado en el colegio, ni en formación profesional, ni me preocupó durante todos estos años, pero ahora comprendía que tenía una laguna en mi conocimiento. Una laguna no, más bien un océano.⁴¹

Brzy jsem si uvědomil, že mě hrozně zajímá, jak se dvě ženy milují. To mě ve škole ani na učilišti neučili, ani mě to celé ty roky netrápilo, ale teď jsem pochopil, že mám mezeru ve svých znalostech. Mezeru ne, spíše oceán neznalosti.

S tím může souviset další věc, nad kterou se díky povídce mohou čtenáři zamyslet. Vypravěč hned po této citaci, kdy si uvědomí značnou neznalost v této oblasti, začne sám pochybovat o své orientaci. „Los hombres no me interesaban, o por lo menos eso creía hasta que conocí al ángel.“⁴² (Muži mě nezajímal. Alespoň jsem si to myslel do té doby, než jsem poznal anděla.) Tato část povídky naznačuje, že často automaticky lidé přijímají něco, co společnost bere jako normální, aniž by pořádně prozkoumali sami sebe a své pocity. Je důležité vyptávat se sebe samých a pochybovat o konvencích vnucené společnosti. Ty jsou překážkou lidské svobody, protože vnucují lidem, co je podle nich správné a špatné. Brání lidem naplnit individuální přání a touhy, pokud vybočují z norem. Vypravěč přesně takového člověka znázorňuje. Sám přijal heteronormativitu, avšak později zjišťuje, že toto přesvědčení možná není v souladu s jeho sexuální orientací.

¿Qué sabemos acerca de nosotros mismos? Una serie de conductas repetitivas o reflejas que, en cualquier momento, pueden desmontarse como las vértebras de un saurio de juguete. [...] No hay nada peor que tener que perfilar un deseo, pensé. No sabía qué elegir. Es más, no quería elegir. –Es el miedo a la libertad- comentó el ángel. –Está bien- admití-. No quiero ser libre. Quiero tener reglas. Quiero que me digan qué debo desear.⁴³

---

⁴¹ ROSSI, Cristina Peri. *Desastres Íntimos*. Barcelona: Editorial Lumen, 1997, s. 159

⁴² Tamtéž, s. 159

⁴³ Tamtéž, 1997, s. 159-167

Co víme sami o sobě? Je to série opakujícího se chování a přemýšlení, která se kdykoliv může rozpadnout jako obratle dinosaura pro děti. [...] Není nic horšího, než když musím definovat své přání, pomyslel jsem si. Nevěděl jsem, co si vybrat. Co víc, mně se nechtělo vybírat. „To je strach ze svobody,“ komentoval anděl. „To je v pořádku,“ přiznal jsem. Nechci být volný. Chci mít pravidla. Chci, abys mi řekl, co bych si měl přát.

Na konci příběhu dochází k částečnému rozbití konvencí, předsudků a strachu vypravěče, protože si přiznává, že ho anděl opravdu přitahuje. Strach z toho, že to „není v pořádku“ v něm nadále z části setrvává, což ukazuje jeho přemýšlení o případném použití výmluvy: „Siempre podía tener la excusa de decir que estaba borracho“⁴⁴ (Vždycky můžu říct, že jsem byl opilý) nakonec s ním ze svobodné vůle odchází.

Cristina Peri Rossi se staví proti heterosexismu také prostřednictvím toho, že nám ukazuje krásu lásky homosexuálního páru. Dvou lidí nezávislých na sociálních konvencích bez ohledu na pohlaví. Ty se objevují např. v již zmiňované povídce *El Testigo* kde vypravěč vypráví o své matce a jejích přítelkyních, s kterými vyrůstal a které bere jako rovnocenné s muži. V povídce *La semana más maravillosa de nuestras vidas* (Nejkrásnější týden našeho života), nám vypráví příběh dvou žen, které spolu tráví „nejkrásnější týden svého života“ a ačkoliv je jedna z nich vdaná, cítí mezi sebou obrovskou vášeň.

---

⁴⁴ ROSSI, Cristina Peri. *Desastres Íntimos*. Barcelona: Editorial Lumen, 1997, s. 167

Genderová identita

Cristina Peri Rossi se snaží rozbít mnoho sociálních konvencí a jednou z nich je také genderová identita. Ačkoliv uznává a respektuje, že existují společenské a biologické důvody k rozdělování pohlaví pouze na muže a ženu, ve svých dílech se snaží často poukázat na nedůležitost genderu. Tento společenský nátlak na rozdělování pohlaví totiž často vede k vnitřním rozporům a k narušení naší svobody. Také vede k různým stereotypům a předsudkům na základě pohlaví.

Pokud jde o pohlaví, věřím, že máme pohlaví, které nám je společensky vnucováno, nejdříve našimi rodiči a poté společností. Pohlaví pro mě není pouhým výsledkem biologických prvků a genetických vlastností. Tyto genetické vlastnosti nám ukládají společenskou roli (a to je v Latinské Americe pocíťováno velmi silně), společenskou roli, která je téměř vždy nucena našim citům a našemu svobodnému chování. V tomto smyslu nemáme pohlaví, které bychom si přáli mít, v mnoha případech by to bylo vícenásobné pohlaví. A v tomto smyslu jsem přesvědčena, že omezení tohoto vícenásobného pohlaví pouze na jedno, znamená omezení naší svobody. Samozřejmě chápu sociální důvody tohoto omezení, ale také věřím, že jsou zdrojem našich neuróz a patologických vztahů. Kéž bychom tak všichni mohli mít různá pohlaví a mít tak díky nim svobodu, aniž by se tím společnost cítila napadaná a rozrušená.⁴⁵

Nejenže kritizuje heterosexismus, ale také odmítá jakékoli škatulkování vztahu dvou lidí na základě pohlaví. Podle ní, když se mají dva lidi rádi, je úplně jedno jaké mají pohlaví a není třeba je zařazovat do konkrétní sexuální orientace.

Měla jsem na mysli, že v mnoha básních, které píšu, je irelevantní, zda je objektem muž nebo žena. Protože pro mě je za otázkou vybraného objektu spousta nedorozumění. Nejsem si jistá, že když se milují muž a žena, že jde o heterosexuální vztah; nejsem si vůbec jistá, že když se

---

⁴⁵ As for sex, I believe we do have the sex which is socially imposed upon us, first by our parents and next by society. Sex for me is not the simple result of biological elements and of genetic characteristics. These genetic characteristics impose a social role (and this in Latin America is felt in very strong terms), a social role which is almost always an imposition on our sentiments and on our free behaviour. In this sense we don't have the sex we would like to have for in many cases this would be a multiple sex. And in this sense I am convinced that to limit this multiple sex to one sex only involves a limitation of our freedom. Of course I understand the social reasons for this limitation but I also believe that they are a source of neurosis and of pathological conditions. If only we could all have various sexes and use them at liberty without society feeling attacked and upheaved by this! SCHIPPER, Mineke. *Unheard Words. Women and Literature in Africa, the Arab World, Asia, the Caribbean and Latin America* [online]. London: Allison & Busby, 1985, s. 272-273

milují dvě ženy, že jde o homosexuální vztah. Tento typ klasifikace bych navždy odstranila: existují milostná setkání a mějme soucit a neptejme se toho druhého na to, co si o tom myslí!⁴⁶

V povídce *Entrevista con el ángel* se objevuje téma genderu. Děj příběhu jsme zmínili výše v kapitole o heteroseximu, avšak text nejen že nám ukazuje homofobního jedince a jeho heterosexismus, ale také nám nabízí zamyšlení nad celou koncepcí rozdělování pohlaví a její nedůležitost. Tento příběh je příkladem toho, jak každé pohlaví vyžaduje určitý způsob chování a vlastnosti vnucené společností. Pokud se člověk nechová odpovídajícím způsobem, může ho odsuzovat nejen společnost, ale navíc může prožívat vlastní vnitřní konflikt a rozpor, často protože má pocit, že to není normální.

Postava anděla, se kterou vypravěč vede dialog, představuje člověka, u kterého není jasné jeho pohlaví. Vypravěč popisuje jeho vzhled jako ženský, ale není si tím jist, protože ne vše na něm se zdálo ženské. Název postavy symbolizuje nejasnost pohlaví. Autorka nazvala postavu andělem, jelikož na základě tohoto názvu, pohlaví není známo. „¿Cuál es el sexo de los ángeles?“⁴⁷(Jaké je pohlaví andělů?)

Tenía aspecto de mujer, pero algo en su figura, en sus hombros o quizá en su voz, indicaba que había un pequeño desajuste, una imperfección, la sospecha de no serlo enteramente.⁴⁸

Měl vzhled ženy, ale něco na jeho postavě, jeho ramenech nebo snad na jeho hlase naznačoval mírný nesoulad, nedokonalost, podezření, že to není tak zcela žena.

Autorka vykresluje anděla nejen nejednoznačným vzhledem, ale také celkově jeho chováním, slovy a způsobem jednání. Přesně to zabraňuje tomu jeho škatulkování do určité skupiny lidí na základě pohlaví. Anděl je příkladem toho, že to není důležité. A tato dvojznačnost identity mu umožňuje svobodu chovat se a počínat si, jak se mu zachce. Anděl se také celou dobu chová velmi přirozeně a na vše odpovídá s upřímností. Na rozdíl od vypravěče nemá sklony ani k agresivitě, ani k rozhořčenosti.

---

⁴⁶ Lo que yo quise decir es que en muchos de los poemas que escribo es irrelevante que el objeto sea un hombre o una mujer. Porque para mí en eso del sexo del objeto elegido subyacen una gran cantidad de equívocos. Yo no estoy segura de que cuando un hombre y una mujer hacen el amor sea una relación heterosexual; no estoy nada segura de que cuando dos mujeres hacen el amor sea una relación homosexual. Yo quitaría para siempre ese tipo de clasificaciones: hay encuentros amorosos y ¡tenemos la piedad de no preguntarle al otro o a la otra qué tiene en la cabeza! PÉREZ FONDEVILA, Aina. Del deseo y sus accesos: una entrevista a Cristina Peri Rossi. *Revista De Dones I Textualitat* [online]. 2005, (11), s. 186

⁴⁷ ROSSI, Cristina Peri. *Desastres Íntimos*. Barcelona: Editorial Lumen, 1997, s. 161

⁴⁸ Tamtéž, s. 160

-Soy lo que tú quieras- me respondió el ángel con naturalidad-. Soy tu sueño –insistió-. Si me quieres mujer, seré mujer; si me deseas hombre, seré hombre. [...] -El tener es ilusorio, querido mío –apostrofó el ángel-. Lo que tenemos lo deciden los demás. Por eso yo ofrezco el sueño – me dijo-. Soy lo que tú decides que soy: hombre o mujer. No lo elijo yo, sino tú [...] –Puedo consolarte –me dijo el ángel-. Si necesitas creer que eres muy hombre me postraré ante ti en cuatro patas para que creas tener lo que quieres tener.⁴⁹

„Jsem to, co chceš,” odpověděl anděl přirozeně. „Jsem tvé přání,” trval na svém. „Jestli chceš, abych byl žena, budu ženou, jestli chceš, abych byl muž, budu muž.“ [...] „Mít je klamné, můj drahý,” oslovil mě anděl. „O tom, co máme, rozhodují jiní. Proto nabízím sen,” odpověděl mi. „Jsem to, co rozhodneš, abych byl: muž nebo žena. Nevybírám si to já, ale ty.“ [...] „Mohu tě utěšit,” řekl mi anděl. „Jestli potřebuješ věřit tomu, že jsi pořádný chlap, padnu před tebou na všechny čtyři, aby sis myslel, že máš to, co potřebuješ.“

I přes vypravěčovy poznámky, obavy a výlevy, anděl pokračuje v této konverzaci, kdy ho přesvědčuje o tom, že gender opravdu není důležitý a už vůbec není, pokud jde o lásku či erotiku.

Puedo amarte como un hombre ama a una mujer, como una mujer ama a un hombre, como un hombre ama a otro, como dos mujeres se aman entre sí o cualquier fórmula que se te ocurra – me ofreció el ángel.⁵⁰

„Můžu tě milovat, jako muž miluje ženu, jako žena miluje muže, jako muž miluje jiného, jako se dvě ženy milují navzájem nebo jakýkoliv jiný vzorec, jaký tě napadne,” nabídnul mi anděl.

Když se vypravěč cítí ponížený tím, že ho žena opustila kvůli jiné a myslí si, že mu to ublížilo na jeho mužnosti, anděl se ho snaží uklidnit a opět mu naznačit, že o pohlaví vůbec nejde.

[...] el cromosoma diferente nos da esta confianza en nuestra fuerza, en nuestro miembro. Hasta que una mujer cualquiera nos abandona por otra mujer y el mundo se nos viene abajo. ¿Qué iba a hacer yo con mi cromosoma, que mi mujer parecía no necesitar? [...] –Olvídate de los cromosomas –me aconsejó el ángel-. Seguramente a tu mujer y a la amiga de tu mujer es lo último que se les ocurre.⁵¹

[...] ten odlišný chromozom nám dává důvěru v naši sílu, v náš úd. Dokud nás nějaká náhodná žena neopustí kvůli jiné a svět se nám nerozpadne. Co budu dělat se svým chromozomem,

⁴⁹ ROSSI, Cristina Peri. *Desastres Íntimos*. Barcelona: Editorial Lumen, 1997, s. 162-164

⁵⁰ Tamtéž, s. 167

⁵¹ Tamtéž, s. 161

který moje žena zřejmě nepotřebovala? [...] „Zapomeň na chromozomy” poradil mi anděl. “Tohle je jistě to poslední o co tvé ženě a její kamarádce jde.”

A i přes to, že se muž cítí trapně kvůli této situaci, se stejně andělovi svěří a sám uznává, že mu to je příjemnější, než kdyby se svěřoval muži, protože před ním by se cítil poníženy ještě více. Zde můžeme vidět, že je to osvobozující i pro toho druhého člověka. Před andělem nemusí řešit, zda si zachoval „dostatečnou mužnost“ či ne, jelikož na pohlaví vůbec nehledí. Cristina Peri Rossi tvrdí: „Jakákoliv identita je neurotická: nutnost stále potvrzovat, že jste žena, nebo neustále potvrzovat, že jste muž, je únavná práce. Vyčerpává kohokoliv“⁵²

Era algo que seguramente no me animaba a confesarle a un hombre (hubiera sentido el menoscabo de mi virilidad), pero contárselo al ángel me producía cierto alivio. El alivio de no saber si estaba hablando con un hombre o una mujer.⁵³

Bylo to něco, co jsem jistě nechtěl svěřit nějakému muži (cítil bych podkopání své mužnosti), ale když jsem to řekl andělovi, trochu se mi ulevilo. Ulevilo, jelikož jsem nevěděl, jestli mluvím s mužem či ženou.

Vypadá to, že hlavní postava mužského vyprávěče symbolizuje společnost. Společnost, která má své jasné normy a svá pravidla, o kterých si myslí, že by se neměly porušovat. „No quiero ser libre. Quiero tener reglas. Quiero que me digan que debo desear.“⁵⁴(Nechci být volný. Chci mít pravidla. Chci, aby mi řekli, co si mám přát.). „Me gustan las cosas clásicas – respondí-. La comida a sus horas, el amor en la cama y el sueldo a fin de mes.“⁵⁵(„Mám rád tradiční věci,“ odpověděl jsem. Jídlo ve stejných hodinách, milovat se v posteli a výplatu na konci měsíce.“)

Takoví lidé jsou pak rozhození, když něco neodpovídá normám, které dodržují.

-Tú ¿que eres? –le pregunté al ángel, con cierta agresividad. Me pongo agresivo cuando me siento confuso, y en los últimos tiempos casi todo se me estaba confundiendo: mi mujer me engañaba con una mujer, yo estaba en un bar de travestidos y el tipo con el que estaba conversando a lo mejor era un tipo o una tipa, tal era el desgraciado estado de la cuestión.⁵⁶

---

⁵² Cualquier identidad es neurótica: tener que estar todo el tiempo afirmando que una es mujer o todo el tiempo afirmando que uno es hombre, es un trabajo cansador. Agota a cualquiera. PÉREZ FONDEVILA, Aina. Del deseo y sus accesos: una entrevista a Cristina Peri Rossi. *Revista De Dones I Textualitat* [online]. 2005, (11), s. 186

⁵³ ROSSI, Cristina Peri. *Desastres Íntimos*. Barcelona: Editorial Lumen, 1997, s. 161

⁵⁴ Tamtéž, s. 167

⁵⁵ Tamtéž, s. 164

⁵⁶ Tamtéž, s. 162

“Ty jsi co?” Zeptal jsem se anděla s určitou agresivitou. Jsem agresivní, když se cítím zmatený, a v poslední době mě mátl skoro všechno: moje žena mě podváděla se ženou, byl jsem v baru transvestitů a ten chlap, s kterým jsem se bavil, byl možná chlap nebo možná žena, takový byl nešťastný stav věcí.

Toto konzervativní chování způsobuje, že lidé, kteří vybočují z normy, se cítí kvůli společnosti špatně, a zároveň „normální“ jedinci se obírají o vlastní svobodu. Žijí podle konvencí každý den stejně a odsuzují ostatní, kteří si počínají jinak. „Me gustan las cosas claras y ordenadas. Detesto las ambigüedades.“⁵⁷ (Líbí se mi věci jasné a uspořádané. Nesnáším nejednoznačnosti.) Možná právě protože si sami odpírají svobodu a mají své touhy nenaplněné. Většinou nejsou zvyklí zpochybňovat věci okolo a vše berou, tak jak se jim řekne. Na druhou stranu lidé, kteří jsou sami svobodní a chovají v souladu s vlastními touhami, nemají zapotřebí odsuzovat. To můžeme vidět ve scéně, když muž nechtěl jít tančit, aby se necítil směšně a absurdně, ale když se rozhlédl kolem sebe, viděl, že všichni v tom baru, si užívají svojí dvojici a nikdo se o něho nezajímá. Přesně touto druhou skupinou lidí autorka ukazuje svobodu bez předsudků a odsuzování.

-¿Quieres bailar? –me preguntó el ángel. Rechacé la invitación: tuve miedo de sentirme ridículo, en medio de la pista, sin saber si aquello que sostenía entre mis brazos era un hombre o una mujer. Había parejas así danzando. No parecían interesados en la opinión que los demás tenían acerca de ellos, sino sólo en la de su pareja.⁵⁸

“Chceš tančit?” Zeptal se mě anděl. Odmítl jsem pozvání: bál jsem se, že se uprostřed tanečního parketu budu cítit směšně, aniž bych věděl, jestli to, co držím v náručí, je muž nebo žena. Takové páry tam ale tancovaly. Nevypadalo to, že by je zajímalo, jaký názor na ně mají ostatní, ale pouze názor jejich partnera.

Hlavní postava nám také ukazuje vnitřní rozpor jedince. V rozporu jsou slova s jeho touhou. Ačkoli má heterosexistické názory, je konzervativní a kritický, tak jeho touha naznačuje, že sám nemá čistě heterosexuální orientaci a je otevřený novým věcem, jako například právě nabídce, kterou mu nabízí anděl – strávit s ním noc. Autorka zde ukazuje, jak tyto vsugerované a společensky naučené sociální konvence vlastně vůbec nemusí odpovídat tomu, co doopravdy chceme, i když je přijmeme.

---

⁵⁷ ROSSI, Cristina Peri. *Desastres Íntimos*. Barcelona: Editorial Lumen, 1997, s. 162

⁵⁸ Tamtéž, s. 166

Muž již od začátku nemůže pochopit, proč ho žena opustila pro jinou ženu a udivuje ho, jak ji může uspokojit někdo se stejným pohlavím. Celý příběh však začíná tím, že vchází do baru pro gaye. Tímto autorka dosahuje jakéhosi paradoxu, který nám ukazuje vnitřní rozpor jedince. Důvod, proč tam šel, se z knížky nedozvíme. „Conocí al ángel en un bar de homosexuales del centro. El bar se llamaba Wilde’s y en las paredes había fotografías de travestidos famosos [...]“⁵⁹ (Poznal jsem anděla v gay baru v centru. Bar se jmenoval Wilde’s a na stěnách byly obrázky slavných transvestitů.)

Když zpočátku popisuje vzhled anděla, který vypadal jako žena, ale měl na sobě jakousi nesrovnalost, která ho vedla k přemýšlení nad jeho pohlavím, nám přiznává, že to v něm vyvolalo zvědavost. “Esto me inquietó y despertó mi curiosidad.”⁶⁰ (To mě znepokojilo a probudilo mou zvědavost.) Nakonec se anděl opravdu stává objektem jeho touhy, které detailně zkoumá:

Ahora miraba con buenos ojos al ángel, su boca desfigurada por la pintura, el vello no disimulado de sus axilas, el vestido rojo que gritaba a los cuatro vientos que era un vestido. Sin duda, el ángel exhibía demasiados atributos de mujer como para que no pudiera creer que efectivamente se trataba de una mujer.

Ted’ jsem se na anděla díval kladně, na jeho ústa znetvořená barvou, nezakryté chlupy v podpaží, červené šaty, které vykřikovaly do světa, že jsou to šaty. Anděl nepochybně projevoval příliš mnoho atributů ženy na to, abych nemohl uvěřit tomu, že se případně jedná o ženu.⁶¹

Na druhou stranu má pocit, že si musí omlouvat to, že se s andělem baví, jakoby se s někým takto kontroverzním nemohl bavit. Neustálými výmluvami autorka ukazuje jeho nejistotu. V následující citaci si ospravedlňuje, že se s andělem dal do řeči.. “Debía estar medio borracho y muy afectado por el abandono de mi mujer para decidir acercarme a la barra”⁶² (Musel jsem být opilý a velmi ovlivněný tím, že mě má žena opustila, proto abych se přiblížil k tomu baru.) Na konci, při odchodu z baru s andělem, má taky potřebu si vymýšlet výmluvy. “Vámonos –agregué. Siempre podía tener la excusa de decir que estaba borracho.”⁶³ (“Jdeme,” dodal jsem. Vždycky se můžu vymluvit, že jsem byl opilý.)

---

⁵⁹ ROSSI, Cristina Peri. *Desastres Íntimos*. Barcelona: Editorial Lumen, 1997, s. 157

⁶⁰ Tamtéž, s. 160

⁶¹ Tamtéž, s. 164-165

⁶² Tamtéž, 1997, s. 160-161

⁶³ Tamtéž, 1997, s. 167

Povídka nám ukazuje, že to, z čeho máme strach nebo to, co odsuzujeme, může představovat zároveň naše přání či skrytou touhu. Co se týče vyprávěče, můžeme vidět, že zde jeho strach opravdu značí touhu.

-Tengo miedo –murmuré, borracho como un niño en una fiesta. –Allí comienza el deseo – comentó ángel-. En el lugar del miedo, donde nada tiene nombre y nada es, sino parece.

“Mám strach” – zamumlal jsem opilý jako jako dítě na večírku. “Tam začíná touha,” komentoval anděl. “ Na místě strachu, kde nic nemá jméno a nic doopravdy není, jen se zdá.

64

Jak už víme z předešlé kapitoly, anděl se tedy opravdu stane objektem touhy hlavní postavy a příběh končí tím, že protagonista odchází strávit noc s andělem.

---

⁶⁴ ROSSI, Cristina Peri. *Desastres Íntimos*. Barcelona: Editorial Lumen, 1997, s. 167

Potlačování erotický tužeb

Erotika představuje pro Cristinu Peri Rossi jedno z klíčových témat jejích děl. Umožňuje jí to objevovat a zkoumat do hloubky tužby. A jak sama tvrdí, erotika a psaní jsou pro ni dvě úzce spojené věci. Dvě kreativní věci, které navzájem propojuje.

Erotické dění a akt psaní mají pro mě něco společného, je to ludický prvek. Prvek hry. Stejně jako tělo má hustotu, barvu, světlo a tvar, tak slova mají texturu, hustotu a jsou těla, která miluji a slova, která miluji, tak jako jsou těla a slova, která mě odpuzují. Erotika je velmi podobná tvůrčí činnosti.⁶⁵

Naplnění přání je pro ni jeden z hlavních smyslů života. „Protože touha je motorem existence: pro mě je život touhou a smrt je ne-touha. Myslím, že jedním ze způsobů, jak být naživu, je toužit.“⁶⁶ Z tohoto důvodu je toto spojení erotiky a přání v jejích dílech velmi častým motivem a v *Desastres íntimos* taktéž. Na následujících stránkách budu rozebírat potlačování erotických tužeb v tomto díle.

Autorka se domnívá, že je chybou, nežijeme-li podle toho, co chceme a po čem toužíme. „To, co nežijeme, potlačené přání, způsobuje nemoc.“⁶⁷ Proto se Cristina Peri Rossi ve svých dílech zaměřuje tolik na přání, svobodu a rozbíjení omezujících sociálních konvencí.

Z jejích slov lze odvodit její politický závazek vůči svobodě sexuálního projevu; to znamená, že autorka trvá na pevném úmyslu provést osvobození od sociálních a morálních represí uvalených na disidentské sexuality.⁶⁸

---

⁶⁵ Erotic action and the action of writing hold for me something in common which is the ludic element. The element of play. In the same way in which a body has density, colour, light and shape, so words have texture, density, and there are bodies which I love and words which I love in the same way in which there are bodies and words which repel me. Eroticism is very similar to the creating activity. SCHIPPER, Mineke. *Unheard Words. Women and Literature in Africa, the Arab World, Asia, the Caribbean and Latin America* [online]. London: Allison & Busby, 1985, s. 271

⁶⁶ Porque el deseo es el motor de la existencia: para mí la vida es deseo y la muerte es no-deseo. Creo que una de las maneras de estar vivo es ser deseante. PÉREZ FONDEVILA, Aina. Del deseo y sus accesos: una entrevista a Cristina Peri Rossi. *Revista De Dones I Textualitat* [online]. 2005, (11), 181-193, s. 182

⁶⁷ Lo que no vivimos, el deseo reprimido, enferma. "Yo me percibo como una escritora de la Modernidad": Una entrevista con Cristina Peri Rossi. *Mester* [online]. 1993, 22(1), s. 79

⁶⁸ De sus palabras se deduce su compromiso político ante la libertad de expresión sexual; es decir, la autora mantiene el firme propósito de llevar a cabo una libertación frente a las represiones sociales y morales impuestas en torno a las sexualidades disidentes. CORBALÁN, Ana. Cuestionando La Tradición Patriarcal: La Narrativa Breve De Cristina Peri Rossi. *Chasqui* [online]. 2008, 37(2), s. 11

Ve svých dílech zkoumá různé sexuální praktiky, které se odchyľují od normy, a tím vyžaduje normalizaci toho, co je obvykle považováno za nevhodné. Všimneme si této tematiky např. v povídce *Fetichistas S. A.* (Fetišisti A.S.). Zde nám Peri Rossi popisuje prostřednictvím ženské vypravěčky fetišismus, který je označován za sexuální deviaci. Fetiš je specifický, emocionálně nabitý předmět, část těla nebo situace, která přitahuje naši pozornost a touhu a sexuální vzrušení, které člověk zažívá při kontaktu s předmětem (Hógh-Olesen, 2018). Vypravěčka této povídky nás seznamuje s pojmem fetišismus, popisuje ho a vysvětluje jeho hlubší význam. Ukazuje, že je neškodný a tím také to, že není třeba tuto erotickou tužbu potlačovat, i přesto, že je společností často nepochopená.

Příběh vypráví o ženě, která se jmenuje Marta. Je to učitelka, žije sama a je jedinou ženou v klubu fetišistů, kteří se pravidelně scházejí. Její fetišismus se zakládá na obdivování části mužského těla, kterou upřednostňuje před jakoukoliv jinou, a to jsou mužské krky. Tuto deviaci si nechává spíše pro sebe, svěřuje se s ní pouze v klubu s dalšími fetišisty. Avšak jednoho dne její partner jménem Fernando vchází do jejího bytu bez ohlášení a vidí po celém bytě fotografie mužských krků, a to ho vyděsí. Nejdříve se jí vyptává, protože pro to nemá pochopení, nakonec však od Marty navždy odchází.

Zpočátku nás vypravěčka informuje, že se fetišisti schází každou sobotu. Sobota je, dle jejích slov, den plný možností, fantazie a naděje. „Los sábados, en cambio, parecen días llenos de posibilidades, de fantasía, de esperanza.“⁶⁹ (Na druhou stranu se soboty zdají jako dny plné možností, fantazie, naděje.) To, že se scházejí zrovna v tento den, symbolizuje, že fetišismus je pro ně také jakousi možností, fantazií či nadějí. Je to projev svobody. Naproti tomu uvádí jako kontrast neděli, což je dle jejího názoru nejsmutnější den. Neděli autorka používá jako negativní motiv, který symbolizuje tíhu reality; vysvětluje, že je spojena s povinnostmi, nepříjemnými situacemi nebo dokonce všedními nudnými věcmi, které se odehrávají.

Nos reunimos los fines de semana, antes del domingo, estúpido domingo, el día más triste y pesaroso. El domingo es un día clausurado: la realidad está ahí, sin esperanza, sin adornos, es decir, sin arte. [...] El peso de la realidad, eso es el domingo.⁷⁰

Schážíme se o víkendech, před nedělí, hloupou nedělí, nejsmutnějším a nejvíce obtížným dnem. Neděle je uzavřený den: je tu realita, bez naděje, bez ozdob, tedy bez umění. [...] Tíha reality, to je neděle.

⁶⁹ ROSSI, Cristina Peri. *Desastres Íntimos*. Barcelona: Editorial Lumen, 1997, s. 10

⁷⁰ Tamtéž, s. 9

Marta tvrdí, že fetišem může být jakákoliv věc, nejen část něčího těla, ale i další objekty. Zmiňuje běžnější motivy jako např. lahev whisky. Přirovnáním autorka ukazuje, že je fetiš normální věcí, ať se jedná o cokoli. „Sean las medias de nylon negras, las campanas de una máquina llena de luces o un vaso de whisky“⁷¹ (Ať to jsou černé nylonové punčochy, zvony stroje plného světla nebo sklenice whisky). Zároveň tvrdí, že tento vztah mezi osobou a obdivovaným předmětem je naše nejintimnější a nejautentičtější věc.

Porque la relación que uno establece con su fetiche [...] es siempre personal, intransferible, solitaria e intensa. Esa relación es lo más íntimo que tenemos, el lugar más auténtico de nuestra subjetividad.⁷²

Protože vztah, který člověk naváže se svým fetišem [...], je vždy osobní, nepřevoditelný, osamělý a intenzivní. Tento vztah je to nejintimnější, co máme, nejautentičtější místo naší subjektivity.

Na základě toho se povídka snaží říci, že objektem touhy mohou být i normální předměty, nad kterými často ani nepřemýšlíme a tak si to neuvědomujeme. Jelikož zdůrazňuje, že je to naše autenticita a naše součást, je třeba si ji uvědomit, nikoli potlačovat.

Marta vyzdvihuje a chválí klub, kterého je členkou. Je vděčná za to, že se členy může sdílet své tajemství. Navíc tvrdí, že si navzájem pomáhají plnit to, po čem touží. Tento klub zobrazuje skupinu lidí uzavřených ve svém světě erotické touhy.

El secreto es muy pesado, por eso nos reunimos en el club. Entre nosotros es más fácil hablar del placer, de la ausencia, de la falta, de la seducción. [...] De inmediato, en el club, lo ayudamos a realizar las gestiones pertinentes para que su objeto de deseo pudiera aparecer.⁷³

Toto tajemství je velmi citlivé, proto se scházíme v klubu. Mezi námi je snazší mluvit o potěšení, nedostatku, svádění. [...] V klubu jsme mu okamžitě pomohli provést příslušné kroky, aby se mohl objevit předmět jeho touhy.

Naproti tomu, vypravěčka zmiňuje hojný počet situací, kdy členy klubu společnost odsuzuje. Martin přítel Fernando se při nečekaném příchodu do bytu dozvídá z fotek o její „deviaci“. „Perdí definitivamente su nuez de Adán el día en que llamé a mi puerta, sin avisar“⁷⁴ (Definitivně jsem ztratila jeho ohryzek krku v den, kdy zaklepal na moje dveře, bez

---

⁷¹ ROSSI, Cristina Peri. *Desastres Íntimos*. Barcelona: Editorial Lumen, 1997, s. 11

⁷² Tamtéž, s. 11

⁷³ Tamtéž, s. 21

⁷⁴ Tamtéž, s. 14

ohlášení). Marta se snaží obhajovat, ale Fernando pokračuje. „–Creo que estás loca –sentenció.“⁷⁵ („Myslím si, že jsi blázen,“ odsoudil mě.) „Me parece que eres una fetichista y que no estás bien de la cabeza –murmuró Fernando.“⁷⁶ (Přijde mi, že jsi fetišistka a že to nemáš v hlavě v pořádku.) Fernando symbolizuje a představuje odsuzující společnost.

V předchozích citacích můžeme vidět, jak Fernando protagonistku okamžitě odsuzuje, aniž by ji pochopil nebo alespoň se o to snažil.

Del mismo modo, Fernando no podía ver, en la serie de fotografías de cuellos dispersas por la habitación, más que eso: cuellos, muy semejantes, nueces de Adán. Pero era una mirada superficial, despojada de símbolos, que resbalaba por la superficie sin buscar nunca la imagen especular.⁷⁷

Stejně tak Fernando nebyl schopen vidět na řadě fotografií krků rozmístěných po místnosti nic jiného než to: krky, velmi si podobné, ohryzky. Ale byl to povrchní pohled, zbavený symbolů, klouzající po povrchu, aniž by hledal hlubší obraz.

Marta se však brání a argumentuje. Zde opět autorka používá přirovnání fetišismu k naprosto normálnímu věcem, které by nikoho nenapadly zpochybňovat. Svou kolekci fotografií přirovnává k fotografiím rodiny, což je v domácnosti běžná věc. Snaží se to objektivně posoudit a vysvětlit, že pro každého je vhodné a normální něco jiného.

¿No hay gente que tiene la casa llena de fotografías de rostros? Actrices, cantantes, la abuela, la tía y los primos. Además, muchos de ellos muertos. [...] –Algunos coleccionan sellos, mariposas o monedas. Yo colecciono cuellos –expliqué, con franca objetividad. [...] Hay gente que tiene fotografías de la madre, de los hijos o de las novias, y a nadie se le ocurre que es lo mismo que pinchar una mariposa en la vitrina. Si en lugar de cuellos tuviera la fotografía de mi padre o de mi abuela, mi apartamento me parecería francamente deprimente.⁷⁸

Nejsou snad lidé, kteří mají dům plný fotografií obličejů? Herečky, zpěvačky, babička, teta, bratranců a sestřenic. Navíc mnozí z nich už jsou mrtví. [...] “Někteří sbírají známky, motýly nebo mince. Já sbírám krky,” vysvětlila jsem s upřímnou objektivitou. [...] Jsou lidé, kteří mají fotky své matky, svých dětí nebo svých partnerek, a nikdo si nemyslí, že je to stejné jako připnout motýla do vitríny. Kdybych měla místo krků fotku svého otce nebo babičky, vypadal by můj byt vyloženě depresivně.

---

⁷⁵ ROSSI, Cristina Peri. *Desastres Íntimos*. Barcelona: Editorial Lumen, 1997, s. 16

⁷⁶ Tamtéž, s. 18

⁷⁷ Tamtéž, s. 17-18

⁷⁸ Tamtéž, s. 14

Marta si na konci uvědomuje, že je Fernando paranoidní, protože má pocit, že ho ty krky nějakým způsobem „sledují“ a cítí se nepříjemně. Stejně tak jako jemu vadí to, že je fetišistka, jí zas může vadit to, že on je paranoidní. Každý může chápat něco jiného, stejně tak jako odsuzovat. To, že on odsuzuje fetišismus, neznamená, že to špatné je pro všechny.

-Siento que todos esos cuellos me están mirando –me dijo. Qué curioso. Yo sé que soy fetichista, pero hasta entonces no me había dado cuenta de que él era un poco paranoico. Los cuellos no son ojos, Fernando: son sexos.⁷⁹

„Mám pocit, že se na mě všechny ty krky dívají,“ řekl mi. Jak zajímavé. Já o sobě vím, že jsem fetišistka, ale až do téhle chvíle jsem si neuvědomila, že on je trochu paranoidní. Krky nejsou oči, Fernando, jsou to pohlaví.

-Es inútil –le dije-. Nadie ve lo que otro ve. Quizás esta frase le sirvió para despedirse. Porque se fue para siempre.⁸⁰

"Je to marné," řekla jsem mu. Nikdo nevidí to, co vidí druhý. Možná mu tato věta posloužila k rozloučení. Protože navždy odešel.

V povídce *Extrañas circunstancias* (Podivné okolnosti) se zaměříme na potlačování a skrývání erotických tužeb a důsledky, které si to sebou nese. Povídka vypráví příběh, v němž zemře muž jménem Javier Marín, manžel a otec dvou dětí. To důležité na příběhu není jeho smrt, ale především způsob jakým umře. Proto se povídka jmenuje „podivné okolnosti“. Javierova smrt je popsána následovně:

Por fin, el otro policía le reveló que su marido había muerto asfixiado por una bolsa de nylon, vestido con un ligero de encaje negro y un sujetador a tono, y un par de alfileres clavados en los pezones. En la boca sostenía una naranja apenas mordida. No muy lejos había un látigo de tres puntas. Las huellas en el cuerpo demostraban que, antes de morir, se había azotado, no muy fuerte, sólo para excitarse, posiblemente.⁸¹

Nakonec druhý policista prozradil, že její manžel zemřel udušen nylonovým sáčkem, byl oblečený do černého krajkového podvazkového pásu a sladěné podprsenky, a v bradavkách měl zapíchnuté pár špendlíků. V ústech svíral sotva nakousnutý pomeranč. Poblíž ležel trojcípý bič. Stopy na těle ukázaly, že se před smrtí bičoval, ne moc silně, pravděpodobně jen proto, aby se vzrušil.

---

⁷⁹ ROSSI, Cristina Peri. *Desastres Íntimos*. Barcelona: Editorial Lumen, 1997, s. 24

⁸⁰ Tamtéž, s. 24

⁸¹ Tamtéž, s. 128-129

Javier se pravidelně uzavíral do své tajné místnosti, převlékal se do ženského oblečení a dělal potají další věci, které se mu líbily. To vše se sáčkem na hlavě, což způsobilo smrt. Javier si byl vědom názorů společnosti a lidí, které by ho odsuzovali, proto věděl, že se musí skrýt před očima ostatních, ale možná právě proto to skončilo smrtí, jelikož mu nikdy nikdo nemohl být nablízku. Tato povídka nám ukazuje příklad toho, jak to může dopadnout, když člověk potlačuje své touhy před společností a blízkými.

Jeho manželka Josefina netušila, co se stalo a nechtěla tomu nejprve ani uvěřit. To svědčí o tom, že opravdu nic o jeho touhách nevěděla. „Josefina sintió que sus nervios se deshacían, como si se tratara de una madeja de lana. La fría y escueta descripción del otro agente la hizo reír, primero, y luego llorar, en una confusión histérica.“⁸² (Josefina cítila, jak jí praskají nervy, jako by to bylo přadeno vlny. Chladný, stručný popis druhého policisty způsobil, že se nejprve hystericky smála a pak plakala.) Později, se však Josefina nad tím zamýšlí a dochází k názoru, že má pro něj pochopení, a že se na něho ani nezlobí, za tu situaci, v které ji nechal. „-No lo hizo deliberadamente – respondió Josefina-. No intentaba matarse. No quiso abandonarme en esta situación. Ocurrió por casualidad. ¿Cómo voy a estar enojada con él?“⁸³ („Neudělal to schválně,“ odpověděla Josefina. Nechtěl se zabít. Nechtěl mě nechat v této situaci. Stalo se to náhodou. Jak bych se na něj mohla zlobit?)

En cambio, lo de Javier le inspiraba una especie de ternura. Era algo infantil, como un sueño adolescente. Quizás siempre llevamos un niño adentro, y sólo lo dejamos salir en la intimidad, cuando nadie nos ve –observó.⁸⁴

To, co Javier udělal, u ní naopak vyvolalo jakousi něhu. Bylo to něco dětinského, jako sen pubertáka. “Možná v sobě pořád nosíme dítě a vypouštíme ho ven pouze v soukromí, když nás nikdo nevidí,” poznamenala.

Chtěla si o Javierovi popovídat ještě s někým dalším, a tak zavolala kamarádce Lauře, liberální feministce, protože cítila, že to je jediný člověk, s kterým o tom může mluvit a který tuto situaci pochopí. “-No estaba loco, querida –le dijo su amiga Laura, con firmeza-. Por lo menos, no estaba completamente loco. No más que tú o yo.”⁸⁵ (“Nebyl blázen, drahá,” řekla jí její přítelkyně Laura s jistotou. Alespoň nebyl úplný blázen. Ne víc než ty nebo já.”) Ty dvě spolu vedou dialog, ve kterém dochází k názoru, že je společnost nespravedlivá. Ti, kteří

---

⁸² ROSSI, Cristina Peri. *Desastres Íntimos*. Barcelona: Editorial Lumen, s. 129

⁸³ Tamtéž, s. 136

⁸⁴ Tamtéž, s. 138

⁸⁵ Tamtéž, s. 134

odsuzují a neuznávají všelijaké sexuální odchylky, které člověk může mít, jsou navíc často pokrytci.

-Todo el mundo parece dispuesto a compadecerse de alguien que muere de un cáncer, de un infarto o porque su avión se cayó. Pero si alguien se muere con una bolsa de nylon anudada al cuello y una naranja en la boca –le dijo Laura-, lo único que consigue es poner nervios a los que sobreviven.⁸⁶

“Každý se zdá být ochotný litovat někoho, kdo zemře na rakovinu, infarkt nebo proto, že se zřítilo jeho letadlo. Ale pokud někdo zemře s nylonovým sáčkem uvázaným kolem krku a pomerančem v ústech, přeživší jsou z toho akorát úplně mimo,” řekla jí Laura.

-No sé por qué es más respetable un cáncer que la masturbación –opinó Josefina. La enfermedad nos convierte en víctimas –le respondió Laura-. La masturbación, en culpables.⁸⁷

“Nevím, proč je úctyhodnější víc rakovina, než masturbace,” pomyslela si Josefina. “Nemoc z nás dělá oběti,” odpověděla jí Laura. “Masturbace viníky.”

Když se to přihodilo, začaly o tom psát noviny. Ačkoli Javier nebyl slavný muž, jeho smrt se objevovala na prvních stránkách novin jako něco kontroverzního a šokujícího. Noviny si jsou vědomi toho, že lidé budou tuto situaci komentovat, odsuzovat a řešit, jelikož je to mimo jakousi normu.

Los diarios de la ciudad habían publicado en primera página la muerte de su esposo. No era un hombre tan importante como para ocupar las primeras páginas naturalmente, las “extrañas circunstancias” dieron carnaza a los periodistas. Las descripciones fueron detalladas, minuciosas. Ninguna crónica ahorró el detalle de la naranja.⁸⁸

Městské noviny zveřejnily smrt jejího manžela na titulní straně. Nebyl tak důležitý člověk, aby se za normálních okolností ocitl na první straně; “podivné okolnosti” však fungovaly pro novináře jako návnada. Popisy byly podrobné, důkladné. Žádná zpráva nezapomněla zmínit detail pomeranče.

Na pohřbu si Josefina byla vědoma pohledu ostatních lidí, a nebylo jí to příjemné. “Incómodo había sido el funeral: toda aquella gente que hablaba en voz baja, mirándola con

---

⁸⁶ ROSSI, Cristina Peri. *Desastres Íntimos*. Barcelona: Editorial Lumen, 1997, s. 136

⁸⁷ Tamtéž, s. 137

⁸⁸ Tamtéž, s. 134

una mezcla de compasión y extrañeza.”⁸⁹ ("Pohřeb byl nepříjemný: všichni ti lidé, kteří potichu mluvili a dívali se na ni současně se soucitem i údivem.")

V povídce je zmíněn právník, jehož prostřednictvím autorka představuje pokrytce. Právníkovi je nepříjemné řešit tento případ, jakoby ho pohoršoval, přitom sám dělá horší věci. Javier se potají převlékal za ženu, což byla jeho vášeň, a ačkoliv to někteří odsuzují, nikomu tím neublíží. Právník toto odsuzuje a sám dělá věci, které mají vliv i na druhé.

El abogado está especialmente incómodo –agregó-. Como si siempre tuviera presente que su cliente falleció vestido de mujer, con alfileres en los pezones y la cabeza atrapada en una bolsa de nylon. – ¿Te refieres a Domínguez? –preguntó Laura. [...] Él no se encierra en un cuchitril lleno de aros de metal y látigos de tres puntas. Él persigue a las secretarias en su despacho, con la bragueta desabrochada y un talonario en la mano. Algo completamente vulgar –afirmó.⁹⁰

“Právník se cítí obzvlášť nepříjemně,” dodala. Jako by pořád myslel na to, že jeho klient zemřel oblečený jako žena, se špendlíky v bradavkách a hlavou uvězněnou v nylonovém sáčku. “Myslíš Domíngueze?” zeptala se Laura. [...] Ten se neuzavírá do kumbálu plného kovových kroužků a trojcípých bičů. Ten s rozepnutým poklopcem nahání sekretářky do své kanceláře a s šekovou knížku v ruce. Něco naprosto vulgárního – prohlásila.

Javierova žena jelikož dojde k názoru, že pokud něco společnost odsuzuje, neznamená to, že je to automaticky něco špatného. Uvědomuje si, že by bylo lepší, kdyby o Javierově vášni věděla, než aby se musel schovávat a to pak skončilo jeho smrtí. Toto prozření naznačuje, že společnost by měla respektovat odlišnosti. A proto autorka potvrzuje toto prozření konečnou scénou, když Josefina přistihne svého syna, jak si hraje s pomerančem v puse, a poradí mu, ať to klidně dělá dál, kdykoliv se mu jen zachce.

Unos meses después de la muerte de su marido, Josefina encontró a su hijo varón (que acaba de cumplir nueve años) jugando con una naranja en la boca. –Mira, mira, mamá –reclamó el niño-. Parezco un niño mamando –dijo. [...] –Hazlo muchas, muchas veces –le aconsejó-. Hazlo todo el tiempo que quieras. [...] Para no tener que hacerlo a los treinta y ocho años, dentro de una bolsa de nylon –concluyó ella.⁹¹

Pár měsíců po manželově smrti našla Josefina svého syna (který právě dovršil devět let), jak si hraje s pomerančem v ústech. "Podívej, podívej, mami," dožadoval se chlapec. Vypadám jako

---

⁸⁹ ROSSI, Cristina Peri. *Desastres Íntimos*. Barcelona: Editorial Lumen, 1997, s. 136

⁹⁰ Tamtéž, s. 137-138

⁹¹ Tamtéž, s. 139

kojenec," řekl. [...] "Dělej to moc a moc," poradila mu. Dělej to tak dlouho, jak budeš chtít.
[...] Abys to nemusel dělat v osmatřiceti letech, uvnitř nylonového sáčku– dodala.

Závěr

Tvorba Cristiny Peri Rossi je označovaná za velmi kontroverzní, neboť se dotýká citlivých a tabuizovaných témat. Její tvorba se vyznačuje experimentálním stylem. Píše často vtipně a ironicky. Autorka do svých děl zrcadlí své životní překážky a události. Nebojí se kritizovat věci, které se jí nelíbí, a postavit se jim a tím bojovat za spravedlnost a svobodu. V této práci jsme se věnovali kritice sociálních konvencí uruguayské autorky v díle *Desastres íntimos*.

Autorka nám pomocí protagonistky Patricie vypráví náročný život matky samoživitelky a prostřednictvím jejích potíží, překážek, neslučitelnosti role matky a pracující ženy a nedostatku času na veškerý svůj osobní život nám autorka ukázala, že patriarchální společnost není překonaná, systém je nastavený muži a především pro muže, a tím potvrzuje naši předestřenu hypotézu. Také nám ukázala postoj patriarchální společnosti k ženám, kdy se protagonistka setkává s mnoha překážkami v pracovním prostředí i osobním životě, a tím potvrzuje horší pozici žen v kontrastu s muži.

Pomocí dvou povídek nám autorka představila přetrvávající heterosexistickou společnost. Nalezneme zde homosexuální rodinu, která je nakonec narušena synem, který je přesvědčen o tom, že rodina potřebuje mužský prvek, neboť dvě ženy nestačí. Dále nám autorka představuje povídku vyprávěnou homofobním protagonistou, který zastává názor v souladu s heteronormativitou. Kapitola zachycuje heterosexistické rysy prostřednictvím protagonistů povídek *El Testigo* a *Entrevista con el ángel*. Oba svými postoji představují homofobní jedince. I přes to, že nám autorka představila povídky s heterosexistickými postavami, na konci povídky *Entrevista con el ángel* dochází k rozpadnutí této normy, protože objektem touhy homofobního jedince se stává mužský transvestita.

Kapitola rozebírající genderovou identitu se soustřeďuje na povídku, v níž prostřednictvím postavy transvestity, u kterého pohlaví není jisté, nám dokazuje nedůležitost pohlaví. O tom nás přesvědčují především dialogy postav, ve kterých mužský transvestita velmi přirozeným tónem mluví o zbytečnosti vyhraňování pohlaví.

Ve všech analyzovaných textech je patrná snaha o normalizaci alternativních sexuálních aktivit, které se povídka snaží popsat objektivně pomocí postav různého názoru. Autorka nám pomocí mnoha postav potvrdila hypotézu o tom, jak se lidé ve společnosti staví negativně k erotickým aktivitám vybočujících z normy. V *Extrañas circunstancias* jsme to

mohli posoudit na základě toho, jak se zachovala média, právník či ostatní lidé, když zemřel za ženu převlečený muž při sexuální aktivitě.

Resumé

Tato práce se zabývá sociálními konvencemi v díle *Desastres íntimos*, ve kterém je autorka Cristina Peri Rossi kritizuje. Nejdříve se práce věnuje autorce. Pozornost je věnována jejímu životu, který má značný vliv na její tvorbu. Jsou uvedena nejdůležitější témata její literární tvorby a zmíněna autorčina stěžejní díla.

Následuje druhá část práce, v níž nám autorka pomocí protagonistky vypráví náročný život matky samoživitelky, která si postupem času uvědomuje, že za jejími těžkostmi stojí patriarchálně nastavená společnost. Za uvědoměním stojí motiv lahve bělidla, díky které zjistíme, že je systém nastavený muži a hlavně především pro muže. Pomocí vyprávění protagonistky ich-formou zjišťujeme náročnost života ženy v patriarchálně nastavené společnosti, dozvídáme se o jejích povinnostech, neslučitelnosti rolí a nedostatku času. Autorka kritizuje prostřednictvím mužských postav jejich nadřazenost, aroganci a dominanci nad ženami.

Třetí část práce je věnovaná heterosexismu. Prostřednictvím první povídky nám autorka vypráví příběh o chlapci, kterého vychovávají dvě homosexuální ženy, ale když vyroste, tak se snaží narušit jejich vztah a nastolit pomocí násilí rodinu s ním jako s mužskou figurou. Protagonista druhé povídky *Entrevista con el ángel*, ztělesňuje homofobii, ale zároveň jedince, který si sám není jistý svojí sexuální orientací. Přes homofobní názory a motivy, jeho činy vedou k opaku.

Následující část se zabývá genderem a důležitou postavou příběhu je transvestita, který je vylíčen jako člověk velmi přirozený se svobodným myšlením. Od začátku povídky není jisté jeho pohlaví a díky tomu má svobodu počínat si, jak chce. Je si jist, že pohlaví důležité není a snaží se to vysvětlit vypravěči příběhu.

Součástí závěrečné kapitoly je rozbor, který se dotýká erotické tematiky. Nejprve se jedná o téma fetišismu, přičemž se ho snaží vypravěčka podat jako něco normálního a běžného, i když se setkává s postavou, která symbolizuje nechápající společnost. Dále se rozebírá povídka, kde zemře muž za zvláštních okolností, a to převlečený za ženu. Vypravěčka postupně začíná chápat již zesnulého manžela, a zároveň poukazovat na společnost, která odsuzuje alternativní sexuální aktivity.

Resumen

Este trabajo se dedica a las convenciones sociales en la obra *Desastres íntimos*, en la que la autora Cristina Peri Rossi las critica. Primero, la obra está dedicada al autor. Se concentra en su vida que tiene el impacto significativo en su trabajo. Se mencionan los temas más importantes de su producción literaria y se nombran las principales obras de la autora.

En la segunda parte de la obra, la autora, con la ayuda de la protagonista, nos cuenta la exigente vida de una madre soltera, quien con el tiempo se da cuenta de que una sociedad patriarcal está detrás de sus dificultades. Detrás de la conciencia está el motivo de la botella de lejía, gracias a la cual descubrimos que el problema está en el sistema, que está configurado por hombres y ajustado para hombres. A través de la narración de la protagonista, nos enteramos de la dificultad de la vida de una mujer en una sociedad marcada por el patriarcado, conocemos sus deberes, la incompatibilidad de roles y la falta de tiempo. A través de personajes masculinos, la autora critica su superioridad, arrogancia y dominio sobre las mujeres.

La tercera parte de la obra está dedicada al heterosexismo. A través del primer cuento, la autora nos cuenta la historia de un niño criado por dos mujeres homosexuales, pero como él crece, intenta romper sus relación y formar una familia, sobre todo, con figura masculina a través de la violencia. El protagonista del segundo cuento *Entrevista con el ángel*, encarna la homofobia, pero al mismo tiempo un individuo que no está seguro de su orientación sexual. A pesar de las opiniones y motivos homofóbicos, sus acciones muestran lo contrario.

La siguiente parte trata del género y un personaje importante de la historia es el travesti, quien es retratado como una persona muy natural y con libre pensamiento. No estamos seguros cual es su género y gracias a eso tiene la libertad de hacer lo que quiera. El está seguro de que el género no es importante e intenta explicárselo al narrador.

Parte del capítulo final es un análisis que presenta temas eróticos. Al principio, es un tema de fetichismo, y la narradora intenta presentarlo como algo normal y corriente, aunque se encuentra con un personaje que simboliza una sociedad incomprensible. También se comenta la historia de un hombre que muere en circunstancias extrañas, disfrazado de mujer. La narradora poco a poco comienza a comprender a su difunto esposo, mientras piense que la sociedad no entiende y no acepta las actividades sexuales alternativas.

Bibliografie

1. ANON. Biografías. *Confluencia: Revista Hispánica de Cultura y Literatura* [online]. 2014, **29**(2), 223-227 [cit. 2022-05-13]. ISSN 0888-6091. Dostupné z: <https://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=a9h&AN=95787581&site=ehost-live>
2. CHAMBERS, Deborah, Linda STEINER a Carole FLEMING. *Woman and Journalism* [online]. London: Routledge, 2004 [cit. 2022-04-16]. ISBN 9780203500668. Dostupné z: <https://books.google.cz/books?id=jBnDsylh9oAC&printsec=copyright&hl=cs>
3. CORBALÁN, Ana. Cuestionando La Tradición Patriarcal: La Narrativa Breve De Cristina Peri Rossi. *Chasqui* [online]. 2008, **37**(2), 3-14 [cit. 2022-05-11]. Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/29742265>
4. *Cristina Peri Rossi by Carmen Boullosa* [online]. Bomb, 2009 [cit. 2022-05-17]. Dostupné z: <https://bombmagazine.org/articles/cristina-peri-rossi/>
5. *Cristina Peri Rossi, Premio Cervantes 2021: "Soy una francotiradora, una trapecionista que realiza sus saltos sin red abajo"* [online]. Público, 2021 [cit. 2022-05-13]. Dostupné z: <https://www.publico.es/>
Dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/23021296>
6. FORCINITO, Ana. “Los ‘Desastres Íntimos’ Del Post-Feminismo: Género, Erótica y Performance En La Era Post-Beijing.” *Letras Femeninas*, vol. 28, no. 2, 2002, s. 115–36. [online]. [cit. 2022-04-15],
7. GALVÁN-MANDUJANO, Martha C. *EL EROTISMO COMO VARIABLE QUEER EN ESCRITOS DE SOR JUANA INÉS DE LA CRUZ, MADRE CASTILLO, GERTRUDIS GÓMEZ DE AVELLANEDA, CRISTINA PERI ROSSI Y MAYRA MONTERO* [online]. Norman, Oklahoma, 2015 [cit. 2022-04-23]. Dostupné z: <https://shareok.org/handle/11244/14614>. Disertační práce. UNIVERSITY OF OKLAHOMA.
8. HODOUŠEK, Eduard. *Slovník spisovatelů Latinské Ameriky*. Praha: Libri, 1996. ISBN 80-85983-10-9
9. HØGH-OLESEN, Henrik. Aesthetics and Fetishism: Key Stimuli and Power Objects. *Academic Studies Press* [online]. 2018, **2**(2), 21-32 [cit. 2022-05-11]. Dostupné z: <https://doi.org/10.26613/esic.2.2.90>

https://www.researchgate.net/publication/323260501_Concientizacion_y_patriarcado_en_Desastres_intimos_de_Cristina_Peri_Rossi

10. JONES, R. J. Barry, ed. *Routledge Encyclopedia of International Political Economy*. London: Routledge, 2001. ISBN 0-415-24352-1.
11. MEYER, Iian H. Prejudice, Social Stress, and Mental Health in Lesbian, Gay, and Bisexual Populations: Conceptual Issues and Research Evidence. *Psychological bulletin* [online]. 2003, 674–697 [cit. 2022-05-04]. <https://doi.org/10.1037/0033-2909.129.5.674>
12. MINA, Louise. Questioning Heterosexism: A Dead Debate or a Valid Challenge?: Empowering Women for Gender Equity. *Agenda* [online]. 1991, (11), 57-65 [cit. 2022-04-29]. Dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/4547979>
13. PÉREZ FONDEVILA, Aina. Del deseo y sus accesos: una entrevista a Cristina Peri Rossi. *Revista De Dones I Textualitat* [online]. 2005, (11), 181-193 [cit. 2022-05-08]. Dostupné z: <https://revistes.ub.edu/index.php/lectora/article/view/7119>
14. PÉREZ, Claudia. *Entrevista a Cristina Peri Rossi* [online]. Barcelona [cit. 2022-05-13]. Dostupné z: <https://www.calameo.com/read/001674328c5f0a55c0803>
15. PÉREZ-SÁNCHEZ, Gema a Cristina PERI ROSSI. Cristina Peri Rossi. *Hispanamérica* [online]. 1995, 24(72), 59–72 [cit. 2022-04-24]. Dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/20539872> ROSSI, Cristina Peri. *Desastres Íntimos*. Barcelona: Editorial Lumen, 1997. ISBN 84-264-1243-2.
17. ROSSI, Cristina Peri. *El pulso del mundo: artículos periodísticos*. Montevideo: Ediciones Trilce, 2003. ISBN 9974-32-319-3.
18. SCHIPPER, Mineke. *Unheard Words. Women and Literature in Africa, the Arab World, Asia, the Caribbean and Latin America* [online]. London: Allison & Busby, 1985 [cit. 2022-05-07]. Dostupné z: <https://hdl.handle.net/1887/7750>
19. SUH, Mingyo. Concientización y patriarcado en “Desastres íntimos” de Cristina Peri Rossi. *Journal of Arts and Humanities* [online]. 2017 [cit. 2022-04-20]. Dostupné z:
20. TAMARA BEJBORD, Parizad. *Cristina Peri Rossi: Escritora del exilio*. Buenos Aires: Galerna, 1998. ISBN 950-556-384-1
21. Yo me percibo como una escritora de la Modernidad: Una entrevista con Cristina Peri Rossi. *Mester* [online]. 1993, 22(1), 67-87 [cit. 2022-05-10]. Dostupné z: <https://escholarship.org/uc/item/78s7q87d>